

ΕΘΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΙΔΡΥΤΩΝ

«Ὅπου ἄνδρες θεοῦς μὲν σέβοντο, τὰ δὲ
πολεμικὰ ἄσκειεν, πειθαρχεῖν δὲ μελετοῦεν,
πῶς οὐκ εἰκὸς ἐγκαθῆθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων
ἀγαθῶν εἶναι; Ξενοφῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Σ. Δ. Βάλβη**, ὑφηγητοῦ, Ἐθνικὴ ψυχὴ (ποίημα).
Γ. Ν. Χατζιδάκι, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Καὶ πάλιν περὶ τῶν μαλλιαρῶν
 (συνέχεια).
Δ. Α. Χατζηγιάννη, Ἡ ἔθνικὴ τῶν Ἑλλήνων ἐνότης ἀνὰ μέσον τῶν αἰώνων
 (συνέχεια).
Ι. Σ. Φλετούρη, Τὸ ἔθνικόν ἄδυτον.
 » Τὸ παράπονον τῶν δένδρων τοῦ Κεφαλοδρύσου (ποίημα).
Κ. Α. Ρωμαίου, καθηγητοῦ, ἀρχαιολόγου, Ἀδόλφος Φουρτβαϊγκλερ.
Θ. Α. Κακριδῆ, ὑφηγητοῦ, Ἡ ἑλληνικὴ φιλολογία.
Α. Κ. Στοϊκοῦ, Τῆ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Ἰωακείμ τῷ Γ' (ποίημα).
Γ. Κρίκα, Ἡ καλὴ ἀναστροφή δαμάζει τὴν κακὴν φύσιν (διήγημα).
Μ. Γ. Παπαδοπούλου, Τὸ καθῆκον.
Α. Ἀθηναίου, Ἔρις Ἀθηνᾶς καὶ Ἀράχνης.
 Γνώμαι σοφαί, ἔθνικὴ μοῦσα, ἀποφθέγματα, περίεργα κλπ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ ΟΙ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΙ :

Α. ΑΘΗΝΑΙΟΣ	Ν. Γ. ΠΑΠΠΑΣ
Ι. ΑΝΔΡΟΜΗΔΑΣ	Α. Η. ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
Κ. Δ. ΚΤΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ	Σ. Ε. ΣΤΑΘΗΣ
Ι. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	Α. ΤΣΟΛΗΣ
Σ. ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ	Ι. Σ. ΦΛΕΤΟΥΡΗΣ
Μ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	Ι. ΧΑΡΙΤΩΝΙΔΗΣ
Δ. Α. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ	

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δραχ. 6. — Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 7.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους λεπτὰ 50.

Ἐπιστολάς, ἀνακοινώσεις, ἐφημερίδας κλπ. ἀπευθυντέον πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐθνικῆς ψυχῆς», ὁδὸς Σίνα, ἀριθ. 18, Ἀθήνας.

Adresser les lettres, abonnements, communications, journaux, etc. à l'administration du journal «Ethniki Psychi» rue Sina, 18, Athènes.

Πωλεῖται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις Ἐλευθερουδάκη, «Ἐστίας», Σαλιβέρου καὶ Σακέτου καὶ ἐν τοῖς περιπτέροις.

ΕΘΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

ΕΘΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

Τί εἶνε Ἐθνικὴ ψυχὴ; Εἰς τοῦτο θαυμασίως
τὸ ζήτημ' ἀποκρίνεται τριάκοντα αἰώνων
φωνὴ μεγάλη, ἱερά, φωνή, δι' ἧς ὁ βίος
τοῦ Ἐθνους ἐρμηνεύεται ὁ πλήρης λαμπηδόνων.

Ἡ Ἐθνικὴ ψυχὴ τιμᾶ τὴν Πίστιν τὴν ἀγίαν
καὶ τὴν Πατρίδα τὴν κλεινὴν καὶ τὴν ὠραίαν Γλῶσσαν,
καὶ ἀγνοεῖ τοῦ ὕλισμοῦ τὴν πλάνην τὴν ἀθλίαν
τὴν ἅπαντα ὀρπαίνουσαν, τὴν ἐν παντὶ ὀρπῶσαν.

Πνοὴν κοσμοπολιτισμοῦ δὲν δύναται νὰ πνεύσῃ·
δὲν δύναται τὴν ἔλλειψιν Χριστοῦ νὰ ὑπομείνῃ·
καί, ἂν τὸ πᾶν περὶ αὐτὴν, βροντιῶδες καταδύεσθαι,
ἢ θεία Γλῶσσα ἐν αὐτῇ θὰ ζῆ ἀδαμαντίνη!

Ὡ νέοι, ὅσοι τὴν ψυχὴν τὴν Ἐθνικὴν τιμᾶτε,
—καὶ τίς ὑπάρχει μὴ τιμῶν ἐκείνην Ἑλλήν νέος;—
ἐκείνην ἔχετε τροφόν, ἐκείνης καὶ προστάται
γενναῖοι ἀναδείχθητε, μαχόμενοι γενναίως!

Μηδέποτε, μηδέποτε τὴν Πίστιν ἀρνηθῆτε,
μηδέποτε, μηδέποτε τὴν πάντιμον Ἑλλάδα,
μηδέποτε, μηδέποτε τὸ αἶσχος μιμηθῆτε
τὸ καταισχύνον τὴν οἰκτρὰν Ψυχαρικὴν ὀμάδα,—

αἶσχος καὶ γλώσσης καὶ ψυχῆς καὶ προδοσίαν, οἷα
ἐπὶ τῆς Γῆς τῆς ἱερᾶς δὲν ἐξημβλώθη ἄλλη,—
αὐτόχρομα ἐκφυλισμός, αὐτόχρομα σαπρία,
αὐτόχρομα πνευματικὴ κατάπτυστος κραιπάλη! . . .

Καί, ὅπου βλέπετε ἐχθρὸν τῆς Πίστεως τῆς θείας
καὶ τῆς Πατρίδος τῆς κλεινῆς καὶ τῆς πανσέπτου Γλώσσης,
ἐκεῖνον θρυμματίζετε διὰ τῆς Ἀληθείας,
τῆς πάντοτε περιφανοῦς, τῆς πάντοτε νικώσης!

Τοιαύτην ἔχετε ὑμεῖς ψυχὴν ἐθνικωτάτην
οἱ ἰσοθέους ἔχοντες Προγόνους καὶ Πατέρας,
καὶ θὰ τιμήσητε ἀδρῶς Πατρίδα κλεινοτάτην,
Πατρίδα, ἣν πολιορκεῖ πολλῶν στομάτων τέρας!

Τοιοῦτους ἔταξεν ὑμᾶς τὸ Ἐθνικὸν Καθῆκον
ἐπὶ τῶν ἀκρῶν ἱερῶν τοῦ Ἐθνους προμαχόνων, —
προσιάτας τῶν Ἑλληνικῶν καὶ πόλεων καὶ οἰκῶν
καὶ τιμωροὺς τῶν ἐν παντὶ τοῦ Ἐθνους λυμεῶνων! . . .

Σταμάτιος Α. Βάλβης

24 Σεπτεμβρίου 1907

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΛΛΙΑΡΩΝ

Ε΄.

ΤΟ ΑΝ ΜΕΘ' ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ

Ἦδη πρὸ πολλοῦ ἠγέρθη παρ' ἡμῖν τὸ ζήτημα
ἂν ἢ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νέᾳ γραφομένη σύνταξις
τοῦ ἀπορηματικοῦ λεγομένου ἂν, εἴαν, μεθ' ὑπο-
τακτικῆς εἶναι ὀρθὴ ἢ μή· τὸ ἂν, διατείνονται
τινες, ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ
εἰ τῶν ἀρχαίων· λοιπὸν καθ' ὃν τρόπον ὑπ' ἐκεί-
νων τὸ εἰ πρὸς ὀριστικὴν συνετάσσετο, οὕτω
πρέπει καὶ τὸ ἰσοδύναμον αὐτῷ ἐν τῇ νεωτέρᾳ
γλώσσῃ ἂν, εἴαν. Ἄλλος πάλιν διατείνεται ὅτι
«ἂν γράψωμεν καθ' ὑποτακτικὴν, οἷον ἀμφι-
βάλλω ἂν τὸ πρῶγμα ἔχη οὕτως», τίς θὰ εἶναι ὁ
ὑποκείμενος λόγος;» πρβλ. Φιλίστορ. Β' 253 καὶ
Ἐπετηρ. Παρνασσ. 1900 σελ. 83. Εἰς ταῦτα
ἀπήντησεν ὁ πολὺς Κόντος ἐν Ἀθηνᾶς Τόμ. ΙΓ'
σελ. 479—80 εἰπὼν ὅτι οἱ πρὸς ὀριστικὴν συν-
τάσσοντες τὸ ἀπορηματικὸν τοῦτο ἂν οὐ μόνον
οὐδὲν παράδειγμα τοιαύτης συντάξεως ἐκ τῆς
ἀρχαίας γλώσσης προσάγουσιν ἀλλὰ καὶ ἀγνοοῦ-
σιν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι συνετάσσαν ἀληθῶς τὸ ἀπο-
ρηματικὸν τοῦτο ἂν πρὸς ὑποτακτικὴν λέγοντες
«ὄρα δὴ πρῶτον ἂν ἢ δυνατὸν» κλπ.

Καθ' ὃν δὲ τρόπον συνετάσσετο κάλλιστα τὸ
ἀρχαῖον ἐπειρωτῆ εἰ στρατεύεται, ἐβουλεύοντο εἶτε
κατακαύσωσιν εἶτε τι ἄλλο χροῖσονται κττ., κατὰ
τὸν αὐτὸν πάντως τρόπον συντακτικὸν καὶ τὸ
ἀμφιβάλλω ἂν τοῦτο ἔχη οὕτως· εἶναι δὲ ἄτοπον
νὰ ἐκβάλληται ἢ ὑποτακτικὴ ἀκριβῶς ἀπὸ τῶν
ἀπορηματικῶν τούτων λόγων, ἀφοῦ οὐ μόνον ἐν
τῷ πλαγίῳ ἀπορηματικῷ λόγῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
ἀνεξαρτήτῳ συνηθίζετο· ἢ δὲ διισχυρίζεται ὅτι τὸ
ἂν παρ' ἡμῖν ἰσοδυναμοῦν τῷ τῶν ἀρχαίων εἰ
ὀφείλει νὰ συνετάσσηται ὁμοίως ἐκείνῳ, εἶναι
πλημμελὴς διὰ τε ἄλλα πολλὰ καὶ διότι παρα-
δόξως παραβλέπει ὅτι τὸ ἂν τοῦτο πλὴν τῆς
συντάξεως τοῦ εἰ διασφάζει καὶ ἐκφράζει καὶ τὴν
ἑαυτοῦ σύνταξιν τὴν πρὸς ὑποτακτικὴν· οὐδεὶς
δὲ δύναται ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐν τοῖς ἀπορηματι-
κοῖς τούτοις λόγοις ἢ πρὸς ὑποτακτικὴν τούτου
σύνταξιν δὲν εἶναι ἢ ἀρχαία. Οὐδεὶς ἄρα λόγος
δὲ ὃν πρέπει νὰ γράψωμεν ἀμφιβάλλω, ἐρωτῶ
ἂν τοῦτο ἔχει οὕτω, λόγῳ ὅτι τὸ ἂν ἐνταῦθα
εἶναι ἴσον τῷ εἰ, καὶ ὅτι τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἀνέ-
λαβεν, οὐχὶ δὲ ἀμφιβάλλω, ἀπορῶ ἂν τὸ πρῶγμα
τοῦτο ἔχη οὕτως, ἀφοῦ τὸ ἂν τοῦτο κατὰ τοῦ-
τον τὸν τρόπον πρὸς ὑποτακτικὴν συνετάσσετο
καὶ δὴ οὕτως ἐκληρονομήθη ἡμῖν.

Ὁ κ. Ἄλ. Πάλλης ἀνέγνωσεν, ὡς φαίνεται,
μόνον τὰ ἐν τῇ Ἐπετηρίδι πλημμελεῶς ἐκτεθέντα
καὶ πιστεύσας ἀταλαιπώρως τούτοις τολμᾶ μετὰ
τοῦ θράσους τῆς ἀμαθείας νὰ ψέγῃ ὡς σόλοικον

χοῖσιν ἀριστα ἔχουσιν οἷον ἀερωτᾶτε ἂν δύνω-
μαι» διατεινόμενος ὅτι «ὄλος ὁ κόσμος λέγει
σωστὰ ἐρωτᾶτε ἂν (= εἰ) δύναμαι»· ὡστε τὸ ἂν
κατόπιν τοῦ ἀπορηματικοῦ ἐρωτᾶν ἦτο ἀνή-
κουστον καὶ ὄλως ἀνελλήνιστον ἢ ὡστε τὸ κατὰ
τὰ εἰς -μι κλινόμενον δύναμαι ἦτο συμφωνό-
τερον πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς νέας ἐλληνικῆς ἢ
τὸ κατὰ τὰ βαρύτερα ἐσχηματισμένον δύναμαι.
Δὲν σὰς φαίνεται ὅτι ἐδῶ ἀρμόζει κάλλιστα τὸ
μέχρι πεδίων!

Ὁ κ. Πάλλης τονίζει πάρε μεταρρυθμιστάδες
κττ., γράφει σβύνουν, ξυνό, γύρω κττ.· τὸ
von einigen hochgebildeten Männern (= ὑπὸ
τινων πεπαιδευμένων ἀνδρῶν) διαφθεῖρει εἰς
τὸ παντελῶς ἀνόητον «μερικοὺς προικισμέ-
νους ἄνδρες»· ἡμεῖς ξενίζοντες κάπως συνη-
θίζομεν μεταφορικὰς φράσεις οἷον προικισμένος
μὲ πολλὰς ἀρετάς, (versehen donné), μὲ πολ-
λὰς γνώσεις, μὲ πολλὴν μάθησιν κλπ., ἀλλὰ ἀ-
πλῶς προικισμένος (ἐπὶ ἀνδρῶν) οὐτε λέγεται οὐτε
νοεῖται. Ὁμοίως γράφει «τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς
σειρᾶς ἢ ζωντανῆ γλώσσα, κάθε κοινωνικῆς
σειρᾶς», ὅπερ ἄτοπον, διότι ἡμεῖς ἐπὶ τῆς ἐν-
νοίας ταύτης λέγομεν τὴν λέξιν τάξις, οἷον αἱ
ἀνώτεραι, αἱ κατώτεραι τάξεις τοῦ λαοῦ, ἢ τάξις
τῶν εὐγενῶν, τῶν Βραχμάνων ἐν Ἰνδία, τῶν
ιερέων ἐν Αἰγύπτῳ (caste, kaste). Ἐπ' ἴσης
γράφει «στοὺς γραμματισμένους τοῦ ἔθνους μά-
λιστα στοὺς γραφιάδες ὡς φυσικοὺς φρουροὺς
τῆς γραφῆς» κλπ., ἀγνοῶν τίνα καταφρονητι-
κὴν σημασίαν συνάπτομεν ἡμεῖς σήμερον μετὰ
τῆς λέξεως γραφεᾶς (κατὰ τὸ σκαφεᾶς) καὶ ὅτι
διὰ τῆς λέξεως ταύτης δὲν ὀνομάζομεν, δὲν δυνά-
μεθα νὰ ὀνομάζωμεν τοὺς συγγραφεῖς, τοὺς φρου-
ροὺς τῆς γραφομένης κλπ., ἀφοῦ οὕτω καλοῦμεν
ἄλλην καθ' ὀλοκληρίαν τάξιν ἀνθρώπων. Ἦ τίς
τῶν ἡμετέρων συγγραφέων, θὰ ἠγείχετο καὶ δὲν
θὰ ἐθεώρει ὡς προσβολὴν ἂν τυχὸν ὀνομάζετο
ὑπὸ τινος γραφεᾶς;

Ὁμοίως διατείνεται ὅτι «Ἡ καρτέκλα εἶ-
ναι ἢ μόνη εἰδικὴ στή σημασία τοῦ chaise
ὄντας λέξη πασίγνωστη καὶ καθημερινή. Κά-
θισμα εἶναι γενικὸς ὄρος καὶ σημαίνει καθι-

σικὸ ἐπιπλο», δι' ὧν ἐλέγχεται ἀγνοῶν τὴν
ἀληθῆ χρῆσιν τῶν λέξεων τούτων παρ' ἡμῖν.
Φίλος τις ἐκ Κεφαλληνίας διηγείτό μοι πρὸ ἐτῶν
ὅτι ἡ ὑπηρέτρια αὐτοῦ, ὅτε μὲν ἐν τῇ οἰκίᾳ
μηδεὶς παρῆν ξένος, ἔλεγε τὴν λέξιν καρτέκλα,
ὅτε δ' ὅμως παρευρίσκετο καὶ ἄλλος τις, μετε-
χειρίζετο τὴν λέξιν κάθισμα. Εἰς ἐμὲ αὐτὸν συνέβη
τόδε· ὅτε ὁ φίλτατος καὶ σεβαστός μοι διδάσκα-
λος Κ. Κόντος κατῴκει ἐν τῇ ἐν Πατησίοις οἰκίᾳ
αὐτοῦ, μετέβαινον καὶ ἐγὼ καθὰ καὶ ἄλλοι φίλοι
παρ' αὐτὸν συχνότατα, καὶ ἐπειδὴ πολλὰκις
τὴν ἐσπέραν κατὰ τὸ θέρος ἐκάθητο ἐν τῷ κήπῳ,
συνέβαινε δὲ νὰ μὴ ὑπάρχῃ πλησίον αὐτοῦ κενὸν
κάθισμα, ἐγὼ ἐκάθουν τὴν θεράπαινον, ἵνα φέρῃ
μῖαν καρτέκλα. Καθ' ἃ δὲ φαίνεται, μόνος ἐγὼ μετε-
χειρίζομην τὴν λέξιν ταύτην, ὅπερ δὲν διέλαθε
τὴν ὑπηρέτριαν. Τούτου δ' ἕνεκα ὅτε ἡμέραν τινὰ
ἐλθὼν ἐκείσε ἠρώτησα αὐτήν, ἂν ἠδυνάμην νὰ ἴδω
τὸν κ. Κόντον, ἐκείνη μετέβη πρὸς αὐτὸν καὶ ἠ-
ρώτησεν ἂν εὐκαίρῃ νὰ δεχθῆ ἕνα κύριον ἐκ τῶν
φίλων του. Ἐπὶ τῇ ἐρωτῆσει δὲ αὐτοῦ «ποῖος
εἶναι;» ἀπήντησεν «ἐκεῖνος ποῦ λέγει τὸ κάθι-
σμα καρτέκλα». Τοῦτο εἶπέ μοι ὁ Κόντος εὐθὺς
μετὰ ταῦτα γελῶν, εἶναι δὲ ἀποδεικτικώτατον
τῆς ἐπιδόσεως τοῦ κάθισμα ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ
chaise, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τοῦ «καθιστικὸ ἐπιπλο
ὡς γενικοῦ ὄρου» ὅπως λέγει ὁ κ. Πάλλης.
Καὶ τώρα ἐρωτῶ πάντας: δύναται ὁ τοσοῦτον
τερατωδῶς ἀγνοῶν αὐτὴν τὴν ὑφ' ἡμῶν σήμερον
λαλουμένην γλώσσαν, νὰ συγγραφῆ δοκίμως ἐν
αὐτῇ; ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς ὁμοίως
ἔχοντας φίλους αὐτοῦ νὰ φρονῶσιν ὅτι θὰ πλά-
σωσι καὶ θὰ παράσχωσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος
νέον γραπτὸν λόγον; ἐπιτρέπεται νὰ ἐμφανίζων-
ται καθόλου ὡς ἀνθρώποι τῶν γραμμάτων καὶ
νὰ ὀμιλῶσι περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης; Οὐχί,
μέχρι πεδίων!

ΣΤ΄.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΝ. ΓΕΝ.
ΤΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΚΑΙΤΩΝ ΕΙΣ -ΟΣ
ΚΑΙ -ΟΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ.

Ὅτε ὁ κ. Πάλλης ἐπλάσε τὸ περίφημον ὄνισσα

καὶ πάντες ἐγέλκων ἐπὶ τούτῳ, ὁ μὲν κ. Ψυχάρης ἔσπευσε νὰ ὑπερμαχήσῃ τοῦ φίλου καὶ συμμάχου διατεινόμενος ὅτι δὲν ἐσφάλῃ ὁ Πάλλης, διότι, ὡς ἔλεγε, τοῦτο ἔπλασε sur le modèle des formes populaires. Ὅτε δὲ ἐξηλέγχθη ἢ ἐπιπολαιότης τῆς διισχυρίσεως ἀποδειχθέντος ὑπ' ἐμοῦ ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν θηλέων ζῳων δὲν καταλήγουσιν εἰς —ισσα, ἀλλ' εἰς —α ἢ —ῖνα (σκύλλα, γουρούνα, λαγίνα, γερακίνα), ἢ κατάληξις δὲ —ισσα παραλαμβάνεται εἰς σχηματισμὸν πρὸ πάντων ὀνομάτων γυναικῶν εἴτε ἐθνικῶν εἴτε προσηγορικῶν δηλούντων ἐπάγγελμα, ἀξίωμα κλπ., οἷον Μεσολογγίτισσα, Μοραϊτίσσα, μαγειρίσσα, δασκάλισσα, γάτρισσα, γύφτισσα, φουρνάρισσα, καπετάνισσα, γουμένισσα, χωριτίσσα κλπ., τότε ἔσπευσεν ὁ κ. Πάλλης νὰ ἀνασκευάσῃ(!) τὴν διδασκαλίαν μου ταύτην προσάγων προσηγορικά ὀνόματα γυναικῶν, οἷον ἀκαμάτισσα, κολοκευτίσσα, φόνισσα, καὶ διισχυρίζομενος ὅτι ἐν Ἀθήναις οἱ καθ' ὅδον πωλοῦντες τοὺς γάλλους βοῶσι «γάλισσες! γάλισσες!». Ἄν ὁ κ. Πάλλης μὴ ἔγραφεν ὅπως ἐπιπολαιῶς, θὰ παρετήρει ὅτι οὔτε τὰ προσηγορικά ὀνόματα γυναικῶν εἰς —ισσα ἀναιροῦσι τὸ ὑπ' ἐμοῦ διδασχθέν, οὔτε τὸ ἐν ὄνομα ζῳου, ὅπερ προσήγαγεν, καὶ ἂν ὄντως ἠλήθευσεν (ἐγὼ ἀπὸ 39 ἐτῶν ζῶν ἐν Ἀθήναις μόνον γάλλους καὶ γαλλοπούλλες ἀκούω), τὸ ἐν λέγω, τοῦτο παράδειγμα δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποτελῇ le modèle des formes populaires, ὅπως διετείνετο ὁ κ. Ψυχάρης, καὶ θὰ ἐνεθυμῆτο ἴσως ὅτι ἔστι καὶ σιγᾶς ἀκίνδυνον γέρας. (Ὅτι ταῦτα ἀκριβῶς διαστελλονται ὑπὸ τοῦ ἐλλ. λαοῦ, ἠγγούον αἱ γραμματικαὶ τῆς νέας ἡμῶν γλώσσης, καὶ δὴ καὶ ὁ Ψυχάρης καὶ Πάλλης· πρβλ. Legrand, Grammaire σελ. 15 «Avec certains noms masculins on forme des féminins terminés en aina, issa, ria et ra, ainsi ῥάφτης donne ῥάφταινα, ῥάφτισσα, ῥάφτρια, ῥάφτρια»). Πάντα μία Μύκονος! Ἄλλ' ἀφοῦ διευκρινήθησαν καὶ διαρρήδην ἐδιδάχθη ἢ περὶ τούτων ἀλήθεια, πρβλ. Μεσαιων. καὶ Νέων Ἑλλ. τόμ. Β' σελ. 73, ἕκαστος ἤλπίζεν ὅτι θὰ ἐδιδάσκετο καὶ ὁ κ. Πάλλης αὐτὴν καὶ δὲν

περιέπιπεν εἰς τοιαῦτα ἄτοπα. Ἄλλ' ὡς φαίνεται, μάτην!).

Εἰς παρομοίαν ἐπιπολαιότητα περιέπεσε πάλιν ἐπ' ἐσχάτων ὁ κ. Πάλλης. Ἦδη πρὸ ἐνὸς τετάρτου αἰῶνος παρετήρησα ἐν Ἀθηναίῳ, τόμ. Γ' σελ. 99 (πρβλ. καὶ τὰ εἰρημένα μοι ἐν Götting. gelehrten Anzeigen ἔτους 1882 σελ. 353), ὅτι τὰ θήλ. τῶν προπαροξυτόνων ἐπιθέτων, ἰδίᾳ τῶν συνθέτων, τονίζονται ἐν τῇ δημοτικῇ ἡμῶν γλώσσῃ ἐφ' ἧς συλλαβῆς ἢ ἐν ὀνομαστικῇ καὶ αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ., ὁ κακόμοιρος τοῦ κακόμοιρου, ἢ κακόμοιρη τῆς κακόμοιρης (τὸ θηλ. ἢ κακομοίρα, ἢ καλομοίρα κλπ. ἀνήκουσι τῷ κακομοίρης, καλομοίρης), ὁ φρόνιμος, ἢ φρόνιμη τοῦ φρόνιμου, (καὶ τοῦ φρονίμου, εἶν τοῦ φρονίμου τὸ παιδί πρὸ πεινάση μαγειρεύει), τῆς φρόνιμης, ὁ ξύλινος, τοῦ ξύλινου, ἢ ξύλινη, τῆς ξύλινης κλπ. Διαρρήδην μάλιστα ἔλεγον τότε ἐκεῖ ὅτι «τὸ μόνον σημεῖον ἐν ᾧ παρατηρεῖται ἔτι ἐκκλισησὶς τοῦ ἰόνου εἶναι, ἂν μὴ ἀπατώμαι, ἢ γεν. τοῦ ἐν. τῆς β' κλίσεως καὶ τοῦ πληθ. τῆς α' ἐνίοτε, π. χ. ὁ ἄνθρωπος, ὁ πόλεμος, τὸ ἄλογο, τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ πολέμου, τοῦ ἀλόγου, αἱ μέλισσες τῶν μελισσῶν καὶ μελισσῶν». Ἄλλὰ ταῦτα πάντα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προσφάξωσιν ἀτυχῶς τὸν κ. Πάλλην ἀπὸ νέου σφάλματος· διότι οὗτος τὸ πρῶτον μόνον μέρος, τὸ γενικώτερον κατεσπευσμένως ἀρπάσας ἐνόμισεν ὅτι ὁ τόνος πάντων τῶν δευτεροκλίτων ὀνομάτων ὀφείλει νὰ μένῃ καθ' ἅπαντα τὸν ἐν. ἀριθμὸν ἐφ' ἧς συλλαβῆς κεῖται ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ὅτι δὲ ἂν τις τονίσῃ τὴν ἐν. γεν. τῶν οὐσιαστικῶν ἐπὶ ἄλλης, κατωτέρως συλλαβῆς, σφάλεται εἰς τὴν χρῆσιν τῆς νέας Ἑλληνικῆς. Ἐντεῦθεν, εἰ καὶ ἐγὼ εἶχον ἀναγράψῃ τὸ ἄλογο τοῦ ἀλόγου, δὲν παρετήρησα αὐτό, ἀλλὰ κατὰ τὴν παροιμίαν «ἔλα, παπποῦ μου, νὰ σοῦ δείξω τὰ γονικά σου» τολμᾶ νὰ μὲ ψέγῃ ὅτι ἐτόνισα τὴν γεν. τοῦ τριγώνου, διότι κατ' αὐτὸν ὄφειλον νὰ εἶπω τοῦ τριγώνου! Ἄλλ' ἄνθρωπε, διατί σπευδεις καὶ περιπίπτεις εἰς τοιαῦτα γελοῖα; Ἄν προσέειχες τὸν νοῦν θὰ ἐμάνθανες ἐκ τῶν λεχθέντων ὅτι τὰ μὲν ἐπιθετα φυλάττουσι συνήθως τὸν τόνον ἀμετακίνητον, τὰ

δὲ οὐσ. δευτερόκλιτα, τὰ ἀπλά, ἄρσ. καὶ οὐδέτερα συνήθως καταβιβάζουσι τὸν τόνον οὐ μόνον ἐν τῇ τοῦ πληθ. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τοῦ ἐνικοῦ γεν., οἷον τὸ πρόβατο τῶν προβάτων, τοῦ προβάτου, τὸ βούτυρον τοῦ βουτύρου, τὸ κόκκαλο τοῦ κοκκάλου, τὸ ἄλογο τοῦ ἀλόγου (οὕτω τονίζει καὶ ὁ Legr. ἐν σελ. 17 τῆς γραμματικῆς αὐτοῦ) κλπ. Ἐγὼ τοῦλάχιστον οὐδέποτε οὔτε ἤκουσα οὔτε εἶπα τοῦ κοκκάλου (ὅπως τονίζει ὁ κ. Πάλλης ἐν τῷ Ἀνθρωπίνῳ Μηχανισμῷ) τοῦ προβάτου, τοῦ γονάτου, τοῦ κεράτου, ἀλλ' αἰεὶ τοῦ κοκκάλου, τοῦ προβάτου, τοῦ γονάτου, τοῦ κεράτου, σπανιώτατα δὲ τὸν τύπον τοῦ ἄλογου, τοῦ βουτύρου· ὅτι τὸ τρίγωνον προῆλθεν ἐξ ἐπιθέτου, ὁ καὶ ἢ τρίγωνος τὸ τρίγωνον, οὐδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα· τὸ οὐδ. τὸ τρίγωνον εἶχεν ἤδη ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ καταστῆ οὐσιαστικόν, διὸ καὶ δι' ἐπιθέτων προσδιορίζετο, τὸ ἰσοσκελὲς τρίγωνον, τὸ σκαληνὸν κλπ., εἶναι ἄρα οὐσ. τέλειον ὅπως καὶ ὁ κύκλος, ὁ κύλινδρος κλπ. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῆς λέξεως ἄλογον· καὶ τοῦτο προῆλθεν ἐκ τοῦ ἐπιθ. ὁ καὶ ἢ ἄλογος τὸ ἄλογον, ἀλλὰ νῦν κατέστη οὐσ., διὸ λέγεται τὸ καλὸ ἄλογο, ὅπως καὶ τὸ καλὸ μουλάρι» ἦτοι εἶναι τέλειον οὐσ. Κατὰ ταῦτα ἢ γεν. τούτων τονίζεται τῶν ἀλόγων τοῦ ἀλόγου οὐχὶ τῶν ἀλόγων τοῦ ἄλογου ὅπως τῶν ξύλινων τοῦ ξύλινου κλπ.

Τοσοῦτο δὲ συνήθης καὶ οἰκείος εἶναι ἡμῖν ὁ ἐπὶ τῆς παραληγούσης τονισμὸς τῶν δευτεροκλίτων προπαροξυτόνων εἰς —ος —ον, ὥστε μετεβιβάσαμεν αὐτὴν ἅμα τῇ καταλήξει —ου εἰς πολλὰ πάλαι μὲν τριτόκλιτα, νῦν δὲ πρωτόκλιτα εἰς —ας καθὼς καὶ ἐπὶ τὰ τριτόκλιτα εἰς —μα, οἷον τοῦ δαιμόνου, τοῦ σκουλήκου, τοῦ ἀρχόντου, τοῦ κοράκου, τοῦ μαρτύρου, τοῦ γερόντου, τοῦ γειτόνου, τοῦ πρᾶματου, τοῦ αἱμάτου, τοῦ ὀνομάτου, τοῦ ταμάτου κλπ., οὐδέποτε δὲ τοῦ γέροντου, ἀρχοντου (τοῦ ἀρχοντα, τοῦ γέροντα μάλιστα), τοῦ πρᾶματου, τοῦ τάματου κλπ. Οὕτω στενῶς συνδέεται ἐν τῷ ἀίσθηματι ἡμῶν ἔτι καὶ σήμερον τὸ —ου|τῆς|πτώσεως ταύτης μετὰ τῆς παροξυτονίας (ἰδὲ Μεσ. Ν.

Ἑλλ. Τόμ. Β' σελ. 4). Ἐνθὲν δὲ ταῦτα οὕτως ἔχουσιν, ὁ κ. Πάλλης οὐ μόνον ἀτόπως ἔσπευσε νὰ καθολικεύσῃ ἐπὶ πάντων τὴν ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων παρατηρουμένην ἀκίνησιν τοῦ τόνου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῶν γνησίων σχολαστικῶν ἔκρινεν ὅτι οὐδεὶς ἄλλος τονισμὸς πλὴν ἐκείνου, ὃν ἐγίνωσκεν, ἦτο ἐπιτετραμμένος, καὶ δι' αὐτὸ ἐτόλμησε νὰ ψέγῃ τὸν ἐπιστάμενον τὰ πράγματα!

Παροράματα

Σελ. 27	στήλη 1	στ. 8	ἀντὶ αὐτονόητον γρ. ἀδιανόητον.
»	»	2	» 8 καὶ 23 ἀντὶ κομπογιαννητῶν γρ. κομπογιαννιτῶν.
»	»	»	» 7 κάτωθι ἀντὶ Βολοπᾶκ γρ. Βολαπόκ
» 28	» 1	» 17	ἀντὶ ἐξ ὑπ' ἀρχῆς γρ. ἐξ ὑπαρχῆς
»	»	2	» 9 κάτωθι ἀντὶ γενικῶς γρ. γενικῆς

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΝΟΤΗΣ ΑΝΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Γ'.

Ὁ τηλαυγὴς ἀσὴρ τοῦ κλεινοῦ τῆς Παλλάδος ἀστεως, ὅπερ ἢ ἀληθῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους πρωτεύουσα ἐπήρξε, μεσουρανήσας ἤδη, πρὸς τὴν δύσιν ἤρξατο κλίνων, ἕτερος δὲ ὑπεράνω τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τοῦ δασώδους καὶ δυσβάτου Ταῦγέτου ἀνεφαίνετο. Ἀνὰ τὰ μικρασιατικὰ πεδία, αἶψα ἐκπαλαί τὸ θέατρον τῆς ἑλληνοπερσικῆς πάλης ἐγένοντο ἐπὶ τινὰς ἐνιαυτοὺς καὶ οὗτος σελαγίσας, διὰ τοῦ τὰ μέγιστα μὲν καὶ τὰ ὑψηλότερα τῶν πραγμάτων αἰεὶ ἐπιδιώξαντος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀδυσωπῆτος εἰμαρμένης περὶ μικρὰ καὶ ἀφανῆ τὸν βίον αὐτοῦ νάναλῳση καταδικασθέντος ἐνδόξου Ἀγρησιάου, τοῦ προοιμισασμένου τὴν θαυμασίην, ὀρμητικὴν καὶ τελεσφόρως ἐκπολιτιστικὴν προέλασιν τοῦ πολυθρῶνλου Μακεδόνα στρατηλάτου, ὠχρίασεν εἶτα πρὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ φωτανοῦς τῆς Καδμείας φάρου, ὃν ἀνήγειρεν ἰδίᾳ τὸ φιλόπολι, τὸ ἀφιλοκερδές, τὸ γενναῖον φρόνημα καὶ τὸ στρατηγικώτατον πνεῦμα τοῦ μεγαλοφυοῦς Ἐπαμεινώνδου, καὶ ὅστις ἡμαν-

ρώθη ἅμα τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός ἐκλιπόντος.

* *

Οὕτω αἱ τρεῖς ἐπιφανέστεραι πόλεις τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος — Ἀθῆναι, Σπάρτη, Θῆβαι — ἀλληλοδιαδόχως πρωταγωνιστήσασαι ἐν τῷ ἐθνικωτάτῳ περὶ συγκροτήσεως ἐνιαίου καὶ ἀδιαιρέτου ἑλληνικοῦ κράτους ἀγωνίαν, τὰς ἐαυτῶν δυνάμεις κατηνάλωσαν πλέον. ὥστε ἀμφίβολος, ἀνμὴ ἀνέφικτος, κατέστη ἡ ἐλπίς περὶ ἐπιτυχοῦς ἐπαναλήψεως αὐτοῦ.

Τῶν Φερῶν δ' ὁ τύραννος Ἰάσων, ὅς, τῆς Θεσσαλίας ἀπάσης ταγεύσας, στρατὸν δὲ συντάξας ἐξ ὀκτακισχιλίων ἰππέων καὶ εἰκοσακισχιλίων ὀπλιτῶν, ἐξ ἰκανῶν δὲ καὶ πελταστῶν. ἔτι δὲ πρὸς, μετὰ τοῦ Ἀλέξανδρου, βασιλέως τῆς Ἡπείρου, καὶ Ἀμύντου τοῦ Β', βασιλέως τῆς Μακεδονίας, συμμαχήσας, ἐγένετο ἰσχυρός, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τότε κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν καλλίστην ἔσχεν ἰδέαν, ὅπως, τῶν Ἑλλήνων ἀρχηγὸς καταστάς, νικητὴς εἰσελάσῃ εἰς τὰς χώρας τοῦ περσικοῦ κράτους καὶ καταλύσῃ αὐτό, ἔπεσε δυστυχῶς ὑπὸ τὰ ἐγχειρίδια ἐπτὰ συνωμοτῶν νεανίσκων, πρὶν ἢ δυνήθῃ μηδὲ νὰ ἀρξῆται τῆς ἐπιτελέσεως τοῦ πανελληνίου αὐτοῦ ὄνειρου.

Τοῦ μεγάλου αὐτοῦ συμπολίτου τὴν ἐθνικὴν πολιτείαν διανοήθη πιστῶς νὰ κολουθῆσῃ ὁ μετέπειτα διαδεξάμενος αὐτὸν Ἀλέξανδρος ὁ Φερῶν, ὁ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐπαμεινώνδου σφόδρα ἰσχυρὸς καταστάς, ἀλλὰ καὶ τοῦτον τὸ ἄτιμον τοῦ δολοφόρου ἐγχειρίδιον προώρως εἰς τὸν τάφον κατεβίβασε.

Αἱ δὲ Συράκουσαι, ἡ ἐν Σικελίᾳ μεγάλη ἑλληνικὴ αὕτη πόλις, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δραστηρίου δυνάστου αὐτῶν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, εἰς μακρὸν πρὸς τὰς γειτονικὰς πόλεις περιπλεχθεῖσαι ἐμφύλιον πόλεμον καὶ τὰς στρατιωτικὰς καὶ οἰκονομικὰς αὐτῶν ἀναλώσασαι δυνάμεις, δὲν ἠδύναντο καὶ αὐταὶ νὰ βαρύνωσιν ἐπὶ τῆς πλάστιγγος τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων.

* *

Οὕτω ἡ κυρίως Ἑλλάς, τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἡ μητρόπολις, ἐπὶ αἰῶνας κατὰ παθῶν καὶ προ-

λήψεων καὶ ἐξωτερικῶν ἀντενεργειῶν σθεναρῶς παλαίσασα, πρὸς ἀδιάρητον ἐθνικὴν πολιτικὴν ἐνότητα, ἐκ τοῦ ἐπιμόχθου δὲ τούτου ἀγῶνος ἐξαντληθεῖσα πᾶσα, ἐφάνη μοιραίως ὅτι ἠδυνάται πλέον πρωτοβουλίαν ἰνὰ ἀποτελεσματικὴν νὰ παραγάγῃ.

Πλὴν ἀλλ' ὅμως τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ὅπερ, κατὰ τὸν χρησμὸν τῆς Πυθίας ὁμοιάζον πρὸς ἀσκόν, ὅτε μὲν ἠρέμα ἐπιπέει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς μαρμαριούσης θαλάσσης, οἷε δὲ βαπτίζεται ἐντὸς τῶν κελαινῶν κυμάτων τοῦ παφλάζοντος πόντου, οὐδέποτε ὅμως, οὐδέποτε καταποντίζεται μέχρι τοῦ πνυθμένου τοῦ ὠκεανοῦ τῶν αἰώνων, ὅστις τοσοῦτους λαοὺς ἄχρι τοῦδε κατέπυε, ἡ θεία πρόνοια δὲν ἐγκατέλιπε καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἄνευ ταγοῦ, μέλλοντος περιλάμπρως νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸ εἰς τὴν θριαμβευτικὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ μεγάλης αὐτοῦ ἀποστολῆς.

* *

Πρὸς βορρᾶν τῆς κυρίως Ἑλλάδος ἐκτείνεται ἡ ὠραία μακεδονικὴ χώρα, ἧς οἱ κάτοικοι αἰετοῦ ἀπὸ τῶν ἀμνημονεύτων χρόνων Ἑλληνες ὑπῆρξαν, κατὰ τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἦθη τὰ μάλα ταῖς θεσσαλικαῖς προσεγγίζοντες φυλαῖς, ἀνεκαθεν δὲ δεκτοὶ γινόμενοι εἰς τοὺς μεγάλους Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ὧν Ἑλληνες μόνον μετείχον. Τῆς ἑλληνικῆς ταύτης χώρας Ἑλλην βασιλεύς, ὁ μεγαλοπράγμων Φίλιππος, ἐκλήθη νὰ πραγματώσῃ τὸ πανελλήνιον ὄνειρον τῆς πολιτικῆς ἐθνικῆς ἐνότητας τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων, δι' ἧς κατέστη ἐφικτὴ ἡ τε ἀπελευθέρωσις πασῶν τῶν ἑλληνίδων πόλεων καὶ ἡ διὰ τῆς μεταλαμπαδεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ διάλυσις τοῦ ἐρεβώδους σκοτούς, τοῦ καλύπτοντος τῆς ἀσιατικῆς ἠπείρου τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις.

* *

Ἀληθές ἐστιν ὅτι ὁ μέγιστος τῶν ρητόρων τοῦ κόσμου, ὁ χειμαρρῶδης Δημοσθένης, ὁ διὰ τῆς ἀκαταγωνίστου εὐγλωττίας αὐτοῦ καταπλήσων καὶ δεῦρο κακῆσε ἄγων τὰ πλήθη καὶ ἐμφυσῶν εἰς αὐτὰ τὴν ἀγωνίαν, τὸ δέος, τὴν περιφρόνησιν, τὴν ἀπιστίαν, τὸ μῖσος, τὸν ἔλεον,

τὴν εὐνοίαν, τὴν ὀργήν, τὸν φθόνον, ἅπαντα ἐν ἐν γένει τὰ πάθη, δι' ὧν συνήραζεν αὐτὰ, τὸν σκοπὸν τοῦ Φιλίππου παρενόησε καὶ ἐν τῷ μεγάλῳ αὐτοῦ ζήλῳ καὶ ἔρωτι πρὸς τὴν κλεινὴν γενέτειραν πόλιν καὶ τὸ πάλαι μεγαλεῖον αὐτῆς, δὲν ἠδυνήθη, ὡς ὁ Φωκίων καὶ ὁ Ἰσοκράτης, νὰ διακρίνῃ τὴν λαμπρὰν τύχην, ἣν ἡ μακεδονικὴ ἡγεμονία τῷ ἑλληνικῷ ἔθνει παρεσκεύαζε, μήτε τὸν ὄλεθρον εἰς ὃν τοῦτο νὰ περιέλθῃ ἐκινδύνευεν, ἐὰν μὴ διὰ τῆς ἡγεμονίας ταύτης ἠνοῦτο καὶ ἐθριάμβευεν αὐθις.

Τὸ φιλόπολι καὶ τὴν ἀφιλοκέρδειαν καὶ τὴν ἀκαταμάχητον ἐν τῷ λόγῳ δύναμιν τοῦ δαιμονίου ρήτορος, πρὸς δὲ καὶ τὴν πάλην, ἣν αὐτὸς μόνος κατὰ τῆς εἰμαρμένης ἀνέλαβεν, οἱ αἰῶνες πάντες ἐθαύμασαν καὶ μέλλουσι βεβαίως μετὰ σεβασμοῦ περὶ αὐτῶν νὰ ὀμιλῶσιν, οὐδεὶς ὅμως Ἑλλην, λάτρης καὶ στρατιώτης πιστὸς τῆς μεγάλης ἰδέας, θὰ τολμήσῃ ποτὲ νὰ πιστεύσῃ τὸ δι' εὐνοήτους λόγους ὑπὸ τῶν μισελλήνων λεγόμενον συνήθως, ὅτι ὁ μὲν Δημοσθένης τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ ὁ τελευταῖος πρόμαχος ὑπῆρξεν, ἡ δ' ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη τῆς Ἑλλάδος ὁ τάφος.

Ἡ μακεδονικὴ ἡγεμονία, ἣν συνεπλήρωσεν ὁ μέγιστος τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν κυβερνητῶν ὁ μᾶλλον μεγαλεπήβολος Ἀλέξανδρος, εἶναι ἐκείνη, ἣτις νικηφόρους τὰς ἑλληνικὰς λόγχας περιήγαγεν ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης μέχρι τῶν Ἰμαλαῶν ὄρεων καὶ ἀπὸ τῶν ἀφρικανικῶν ἐρήμων μέχρι τῶν στεππῶν τῆς Ἀράλης λίμνης· εἶναι ἐκείνη, ἧς ἔνεκεν ἡ ἑλληνικὴ τέχνη καὶ παιδεία, ἡ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς πατρίδι μισρανθεῖσα ἔκτοτε, ἐξηκολούθη ἀκμάζουσα ἐν Περγάμῳ, ἐν Ἐφέσῳ, ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Σιδῶνι, ἐν Γάζῃ, ἐν Ταρσοῦ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐν ἀπάσῃ ἐν γένει τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, τῇ Συρίᾳ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, μάλιστα δὲ αἱ θεϊκαὶ ἐπισιτήματα—ἡ μαθηματικὴ ἡ ἀστρονομία ἡ φυσικὴ καὶ ἡ γεωγραφία ἀσυγκρίτως μεζονα ἔλαβον ἐπίδοσιν ἐν τοῖς νέοις τούτοις κέντροις· εἶναι ἐκεῖνη, ἧς ἔνεκεν ἐπεκράτησε καθ' ἅπασαν τὴν ἀνατολήν ἡ τεχνικωτάτη καὶ τελειοτάτη τῶν γλωσσῶν ἑλληνικὴ, ἡ διευκολύ-

νασα μετὰ τρεῖς περίπου αἰῶνας τὴν διάδοσιν τῶν ὑψηλῶν ἀληθειῶν καὶ ἐννοιῶν τοῦ νέου θρησκευματος, οὐτινος ἰδρυτῆς ὑπῆρξε τὸ ἅγιον τοῦ Γολγοθᾶ θῦμα.

* *

Ὁ ἀρχαῖος λοιπὸν ἑλληνικὸς κόσμος διὰ τε τοῦ ξίφους καὶ τοῦ φωτὸς συγχρόνως ἠδινῆθη νὰ μεγαλοουργῆσῃ διὰ τῆς Μακεδονίας καὶ μετὰ τῆς Μακεδονίας. Ἑλλάς ἄνευ Μακεδονίας δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῆ καὶ νὰ ὑπάρξῃ, πολλῶ δ' ἦτιον νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν δεινότερον αὐτῆς προορισμὸν τῆς ἀπελευθερώσεως πασῶν τῶν ὑπὸ δυσβάστακτον ζυγὸν δουλευουσῶν εἰσὶ θυγατέρων αὐτῆς καὶ τῆς συνενώσεως αὐτῶν εἰς μίαν, μεγάλην καὶ ἀδιάρητον Ἑλλάδα.

(ἀκολουθεῖ)

Δ. Α. Χατζηγιάννης

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΔΥΤΟΝ

Οὐδεὶς, νομίζω, ἐστὶν ὁ ἀμφιβάλλων, ὅτι νέα τινὰ τοῦ παρόντος πράγματα, ὅσον καὶ ἂν θαμβῶσι καὶ καταπλήττωσι διὰ τοῦ ποικιλόχρου φωτὸς τῆς Προόδου, εἰσὶ κατὰ βάθος ὄλιγον ψυχρά, ἔστερημένα τῆς ποιήσεως ἐκείνης, ἣν ἡ Παράδοσις ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς φέρει, ὅπως πᾶν ὅ,τι στερεῖται βιογραφίας καὶ ιστορίας.— Ἄλλ' οὐδεὶς ὁμοίως ἐστὶν ὁ ἀμφιβάλλων, ὅτι νέα τινὰ πράγματα καὶ γεγονότα οὐδέποτε θὰ ἐξομοιωθῶσιν ὡς πρὸς τε τὸ κάλλος καὶ τὴν τέχνην πρὸς ἀρχαῖα τοιαῦτα τῆς αὐτῆς ψυχῆς, ὅσην καὶ ἂν χύσῃ ἐπ' αὐτῶν ποίησιν ἡ Παράδοσις, ὅσην ἴτε ποτὲ χρυσῇ παιπάλῃ καὶ ἂν χρυσώσῃ αὐτὰ ὁ Χρόνος· ταῦτα δ' εἰσὶ τὰ νεώτερα ἑλληνικὰ πράγματα. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ νεώτεροι Ἑλληνες ἐξ ἐκείνων τῶν ἀρχαίων ζητοῦμεν νὰ ἀντλήσωμεν θάρρος καὶ δύναμιν ἅτινα ἡμῖν πάντῃ ἐλλείπουσι, ζητοῦμεν ὅλοι ἀτενίζοντες τὰς ἀθανάτους τῶν ταῦτα διαπραξάντων μορφῶν νὰ ἐμπνευσθῶμεν τὰ μεγάλα ἰδανικά, ἅτινα ἀνέφλεξαν τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ ἐργάνωσαν αὐτοὺς ἐν τε ταῖς

επιδρομαῖς τῶν βαρβάρων καὶ ἐν τῷ παγκοσμίῳ πολιτισμῷ.

Καὶ τῷ ὄντι ποῖα γραφικὰ σκηνώματα διέρχονται πρὸ τῶν ἐκθάμβων ὀμμάτων παντὸς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος διατρέχοντος καὶ τὰς ἐκπάλους εἰκόνας ἐκάστης αὐτῆς σελίδος ἐπισκοποῦντος; Ποῖα γεγονότα, αἵτινα ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ἐνέπνευσε καὶ ἐπετέλεσε;

Βλέπει τις αὐτὴν τοιίζουσαν θούρια καὶ σαλπίζουσαν ἐγερετήρια κατὰ τὰς ἐπικάς τοῦ 21 ἡμέρας, λάμπουσαν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατὰ τοὺς μαύρους χρόνους τῆς ἐνετικῆς κυριαρχίας καὶ ἀφυπνιζομένην κατὰ τὰς σκοτεινάς τοῦ Μεσαιῶνος νύκτας ἐντὸς τῶν χρυσῶν ἀνακτόρων τοῦ Βυζαντίου. — Θεωρεῖ αὐτὴν ὀδηγοῦσαν νικηφόρα τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα ὑπὸ τὸν Ἑλληνα ἥρωα τῆς Μακεδονίας, τὸν υἱὸν τοῦ Φιλίππου, ἀνὰ τὰ Ἀσιατικὰ πεδία. — Διακρίνει ἀποτυποῦσαν τὴν μορφήν αὐτῆς ἐπὶ τῶν αἰθερίων ἐκείνων Νυμφῶν τοῦ Ἐρεχθίδου, τῶν Καρυατίδων, ἐμπνέουσαν τῷ Φειδίᾳ τὰ ἀριστοουργήματα καὶ λαξέουσαν διὰ τῆς σμίλης αὐτοῦ τὰ ἀθάνατα μνημεῖα, δι' ὧν ἐσαλπίσθη αὐτῆς ἡ φήμη εἰς τὰ πέρατα τῆς Γῆς, πρὸ τοῦ μεγαλείου τῶν ὁποίων ἐκπλήσεται πᾶσα ἀνθρωπίνη διάνοια. Καὶ τῷ Καλλικράτῃ ἔτι καὶ τῷ Ἰκτίῳ, ὅπως συμπληρώσωσι τὸ ἐξόχως καλλιτεχνικὸν ἔργον τοῦ Φειδίου, διὰ τῆς ἀνοικοδομήσεως ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τοῦ ναοῦ τῆς Θεᾶς τῆς σοφίας, τοῦ ἀφθάστου εἰς κάλλος καὶ τέχνην Παρθενῶνος, δι' οὗ ἡ Ἑλλὰς ἔθετο τὴν κορωνίδα εἰς τὴν παγκόσμιον καλλιτεχνίαν.

Θαυμάζει ἀληθῶς αὐτὴν ὡς πνεῦμα ἀπασιδράπτουσαν ἐν ταῖς ποικίλαις ἐπιστήμαις καὶ ὡς τηλανγῆς φάρος φωτίζουσαν τὸν ἄπειρον τῶν ἀνακαλύψεων κόσμον. Ἐκπλήσεται θεωρῶν τῆς Ἑλληνικῆς αὐτῆς ψυχῆς τὴν ἀναπτέρωσιν εἰς τὰ ὕψη καὶ τὴν γοργὴν καὶ ρηξικέλευθον πτήσιν αὐτῆς εἰς τὸ ἀνεξερεύνητον διάστημα τοῦ Πνεύματος, τὴν ἀνακαλύψασαν τοὺς ἀπείρους τοῦ Ἀληθοῦς καὶ τοῦ Καλοῦ κόσμους καὶ κατακτίσασαν τὴν χώραν τοῦ ἀνεκφράστου, τοῦ ἀπείρου καὶ ἀορίστου, τῆς εἰς τὰ βαθύτα-

τα βάθη τῆς ἀνθρωπίνης τότε διανοίας κινουμένης ἰδέας τοῦ Θεοῦ.

Ἐκ τοῦ ὄνειρώδους τούτου κόσμου συνερχόμενος καὶ ἐπιστρέφων εἶτα ἐκ τῶν ἀρχαίων, τῶν ἐκλάμπρων καὶ τηλεφεγγῶν, βασιλείων τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς εἰς τὰ παρόντα, τὰ πτωχὰ καὶ ἀνήλια, ἐν οἷς οὐδαμῶς αὕτη φαίνεται, δικαίως ἐκπλήσεται διὰ τὴν ἐρημίαν αὐτὴν καὶ ἀπορῶν ἐρωτᾷ; Ποῦ αὕτη νῦν εὐρίσκειται; Ποῦ ἀνέστιος καὶ ἄστεγος πλανᾶται; Μὴ ἄρα κατέλιπε τὰ ἑαυτῆς ἀνάκτορα καὶ ἔφυγε μακρὰν;

Τοῦτο πάνυ ἀπίθανον, διότι καὶ νῦν ἔτι ἀνέλαμπεν αὕτη ἐν ταῖς Μακεδονικαῖς χώραις, ὀδηγοῦσα τὰ τετιμημένα τῆς Πατρίδος τέκνα καὶ ἐμπνέουσα αὐτοῖς τὴν ὑπὲρ τῆς μεγάλης ἰδέας ἐθελουσίαν. Ἴσως λοιπὸν ἄλλη τις ἐστὶν ἡ αἰτία τῶν ἀμυδρῶν καὶ διακεκομμένων ταύτης ἀναλαμπῶν, ἴσως ὁ πόνος αὐτῆς διὰ τὰ σφάλματα ἡμῶν καὶ ἀτυχήματα, ἴσως ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ἀναλγησία, ἴσως.

Ἀσχημὸς ἀληθῶς ἡ ζωὴ ἡμῶν αὕτη καὶ ὀλίγον νεκρά. Πάντως δὲ θὰ ἦτο τοιαύτη καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα ἴσως ἀσφυκτικὴ, οὐδεμίαν ἐπιτρέπουσα κίνησιν καὶ τὸ ἐλάχιστον ἔτι σφρῆγος ἀπορροφῶσα, ἄνευ τῆς πνοῆς, ἣτις πνέει ὡς Ζέφυρος ἀπὸ τοῦ μεμακρυσμένου πελάγους τοῦ παρελθόντος.

Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ εἰσερχόμενος μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὸ Ἐθνικὸν τοῦτο ἄδον, ἐν ᾧ λειτουργοῦσιν οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ λόγοι τοῦ Ἔθνους καὶ μέλπονται σὺν τοῖς αὐλοῖς τῶν βουνῶν καὶ ταῖς θρηνοῖς τῆς θαλάσσης οἱ ἀντίλαλοι τῶν ἐνδόξων τοῦ Ἔθνους παιάνων, ἐπὶ τῶν βωμῶν τοῦ ὁποίου ἀντιἐκατόμβης ὀλοκαντώματα προσφέρονται ἱερά, ὁ Νοῦς καὶ ἡ Καρδία, εἰς τὴν αἶθουσαν ταύτην τῆς ἀκραιφνοῦς φιλοπατρίας καὶ τῆς ἀστέγου παρ' ἡμῖν ἀληθοῦς φιλολογίας, ἣν ἀνέφραξεν ἡ «Ἐθνικὴ Ψυχὴ», αἰσθάνομαι τὸ παρελθὸν νὰ πνέῃ συγκινητικὸν δι' ὄλων τῶν παραθύρων. Διακρίνω εἰς τοὺς τοίχους αὐτῆς νὰ ὑπομειδιῶσιν αἱ ἀρχαῖαι φυσιογνωμίαι, αἱ τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ἐξανψύσασαι εἰς οὐρα-

νομήκη καὶ φωτοβόλον πυραμίδα, ἣς αἱ ἀκτῖνες κατηύρασαν τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν καὶ αἱ ἄλλαι τῶν ἐνδόξων τοῦ 21 ἡρώων, ὧν τὰς χλωμὰς ὄψεις φαίνεται φωτίζουσα αἴγλη θεοσεσίας ἢ ἑλληνικῆς ἰδέας.

Καὶ ἐνῷ ἐθεωροῦμεν τὸ ἐργαστήριον τῆς αἰθούσης ταύτης, ἐν ᾧ ζωγράφοι ἄριστοι ρίπτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐρεβώδους παρόντος τὸ γλυκύτατον φῶς τοῦ παρελθόντος καὶ πεπειραμένοι λεπτοῦργοι πλαισιοῦσι τὸ νέον διὰ τοῦ παλαιοῦ, ἵνα μὴ ἄνευ τούτου ὀρφανὸν ἐκείνο ἀπομείνη τῶν καλλιτέρων στοιχείων τῆς ὑπάρξεώς του, ἐν ᾧ ἀλήθεια φιλοτεχνεῖται περικαλλῆς καὶ χαλκεύεται ἢ θῆρα ἀριστείων ἀύλων καὶ ἀγγῶν ἐν αὐτῷ τῷ ἄλλῳ καὶ ἀγγῷ πρὸς τὴν ἀρετὴν

ἔρωτι, αἴφνης φωτεινὴ τις ἀκτὶς ἐφώτισε τὰς διανοίας ὄλων καὶ ἀνέκφραστος χαρὰ ἐχύθη εἰς τὰς ὄψεις ἐκ τῆς ἐλπίδος: ὅτι ἡ ἀθάνατος ἐκείνη Νοσταλγός, ἡ νῦν πλανωμένη Ἑλληνικὴ ψυχὴ, δὲν θὰ βραδύνη νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὰ ἀρχαῖα αὐτῆς ἀνάκτορα καὶ τοὺς βωμούς, καὶ θὰ ἐμπνεύσῃ καὶ πάλιν διὰ τῶν ἀστραπῶν τῶν κτανῶν αὐτῆς ὀφθαλμῶν νέον τινα προφήτην, θὰ ὑπεκκάσῃ διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτῆς μειδιάματος τῶν ἀγῶνων ὑπὲρ τῆς Ἑλευθερίας τὸν ἔρωτα, θὰ ποτίσῃ καὶ πάλιν διὰ τοῦ χρυσόλυφου κυπέλλου τοῦ ἔσματος νέον τινα πάλτην καὶ θ' ἀνασῶρῃ ἐκ τῶν ὑδάτων τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν δυνάμεων νέον τινα Μεσσίαν!

Ἰωάν. Σ. Φλετούρης

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟΝ ΤΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ

Ἀφιερῶνται τῷ Δημάρχῳ Καρπενησιῶν
Κυρίῳ Σπυρ. Γ. Τσιτσάρα.

— «Τί ἔχετε, ἰτέαι μου, τοὺς κλώνους σας ἀφήσει
εἰς τὴν γῆν νὰ σύρωνται, εἰς βορβόρους, εἰς λιθάρια;
τί ἔχουσι τὰ φύλλα σας, δένδρα μου, κιτρινίσει,
τὴν ρίζαν ὡς νὰ τρώγῃσι φαρμακερὰ ζῶαρια;

Ἀμφιλαφεῖς μου Πλάτανοι καὶ ὑψηλαὶ Ἐλάται,
διὰ τί ἔχετε μαρανθῆ καὶ κιτρινοφυλλίσει,
ἀφοῦ ἀπὸ τὰ στήθη γῆς ἱστορικῆς ὀρμαῖτε,
καὶ μ' ἐν μνημεῖον ἔχετε ἀθάνατον συζῆσει;

Μήπως τοῦ Κεφαλοβρύσου ἡ κρυστάλλινος πηγὴ
παρὰ τοὺς κορμούς σας πλέον τοὺς γηραιούς δὲν ῥέει;
μὴ τοῦ βουνοῦ ἡ μυρωμένη καὶ ἀπαλὴ πνοὴ
διὰ τῶν φύλλων σας δρόσους φέρουσα δὲν πνέει;

— «Οὔτε τὸν ἀέρα τοῦ βουνοῦ οὔτε καὶ τὴν πηγὴν
οὔτε καὶ τὰ ἄλλα δένδρα ἡμεῖς ποτ' ἐζηλοῦμεν,
εἴχομεν ἄλλον, ἐπότιζε καὶ ἐδιδεζώην,
ἤδη αὐτὸς θὰ λείψῃ! δι' αὐτὸ ἡμεῖς θρηνοῦμεν!

Ἴδον ἢ πηγὴ ἔστειρευσεν καὶ μέλλει νὰ κοπῆ
νὰ θωπεύῃ ἡμᾶς πλέον ἴσως παύσει ὁ ἀῆρ
διότι ἢ καρδιά σας τὴν Πατρίδα δὲν πονεῖ
καὶ μὲ σφρῖγος δὲν κινεῖται ἢ ἑλληνικὴ σας χεῖρ»!

— «Δένδρα μου, ἂν με εἶδετε ἀείποτε νὰ τρέχω
εἰς τὴν δροσερὰν σκιάν σας, περιχαρῆ καὶ μόνον,
τὸ ἀπέριπτον μνημεῖον μὲ δάκρυα νὰ βρέχω,
σᾶς ὀρκίζω νὰ μ' εἰπῆτε τὸν μυστικὸν σας πόνον».

— «Ἡμεῖς ἂν ἐβλαστήσαμεν καὶ ἂν ἔχωμεν ζωὴν
αὐτὰ τοῦ Μάρκου ἔδωκε τὰνδρειωμένον αἷμα
καὶ τὰ φύλλα μας ἐρρόφουν τὴν τελευταίαν του πνοήν,
ἢν ἀφήκεν, ὅταν ἢ σφαῖρα ἐθάμβωσε τὸ βλέμμα!

Ἡ Πεντέλη ἔδωκεν εἰς ὄλους τοὺς ἄλλους σῶμα
καὶ χαίρονται ἐλεύθεροι ἀτελευτήτους ὄρας,
ὄλοι ἀνεστάθησαν καὶ ἀφήσαντες τὸ χῶμα
ἴστανται ἄγρυπνοι φρουροὶ εἰς δοξασμένας χώρας.

Ἐνῶ αὐτὸς μαραινεται εἰς μαῦρον βαθὺ μνήμα,
χωρὶς ἀέρα σήπεται, μὲ σκώληκας συντρόφους!
ὡς μέγα τι νὰ ἐπραξεν εἰς τὴν Πατρίδα κρῖμα
ὡς νὰ μὴ ἐφροῦρησεν ὄλους αὐτοὺς τοὺς τόπους.

Ἐλιγότευσε τὸ αἷμά του, ἐσβύσθη ἢ πνοή του!
τροφὴν δὲν δίδουν πλέον εἰς τὴν πτωχὴν καρδίαν μας·
στῆστέ τον μαρμάρινον, νὰ λάμψη ἢ μορφὴ του
τὴν δρόσον μας ἂν θέλητε καὶ τὴν πυκνὴν σκιάν μας».

Ἰωάν. Σ. Φλετούρης

ΑΔΟΛΦΟΣ ΦΟΥΡΤΒΑΙΓΚΛΕΡ

Μακρόθεν ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων χωρῶν
τοῦ Βορρᾶ, διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος, προσέ-
φερον εἰς τὸν ἐν Δήλῳ θεὸν λατρείαν καὶ
δῶρα οἱ Ὑπερβόρειοι, ὑπερνικῶντες διὰ
τῆς ἀφοσιώσεώς των πᾶν ἐμπόδιον. Διότι
μέχρι τῶν μακρυνῶν ἐκείνων τόπων ἠκτι-

νοβόλει τότε ὁ ξανθὸς Φοῖβος. Ἀλλὰ καὶ
κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἢ λατρεία τοῦ φω-
τοβόλου θεοῦ ἀκμάζει καὶ εἶναι θερμότερα
ἐν ταῖς χώραις ἐκεῖναις, ὡς δὲν θὰ ἠδύ-
νατο νὰ μαντεύσῃ ὁ πατήρ τῆς Ἱστορίας.
Καὶ σήμερον βλέπομεν τοὺς ἀρίστους υἱοὺς
τοῦ Βορρᾶ νὰ σπεύδωσιν εἰς τὴν γῆν ταύ-
την, ἵνα θύσωσιν εἰς τὸν θεόν, καὶ νὰ ζη-
τῶσι μετ' ἐνθέου ζήλου νὰ εὗρωσι ποῦ

συνέβη τὸ θαῦμα τῆς ἐμφανίσεώς του ἢ
ποῦ ἐχόρευσε ψάλλον τὴν λύραν καὶ ἐξάρ-
χων τοῦ χοροῦ τῶν Μουσῶν. Ἴλεως εἶναι
ὁ Ἀπόλλων πρὸς τοὺς εὐλαβεῖς λατρευτάς,
ἀλεξίκακος, καὶ τῶν δεινῶν ἀποτρόπαιος.
Ἄλλὰ φεῦ! ἢ ὁ λ ο ἢ Μ ο ῖ ρ α, ἀνωτέρα
καὶ τοῦ Διὸς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἰσχύν, ἤρπασε
διὰ παντὸς ἀφ' ἡμῶν, ἐλθόντα ἵνα τελέσῃ
μίαν εἰσέτι θυσίαν, τὴν Ἀδόλφον Φουρτ-
βαῖγκλερ

Ἦτο ὁ ἀποθανὼν μεταξὺ τῶν συγχρό-
νων Ἰπερβορείων διακεκριμένος μύστης
τῆς λατρείας τῶν ἀρχαίων θεῶν, ἢτό τις
ἐξαιρετικὸς ἱεροφάντης τῶν θεληγῆτρων τοῦ
ἀρχαίου κόσμου καὶ μετέδιδεν εἰς ἡμᾶς διὰ
γλώσσης ἰοχυρᾶς καὶ φωτεινῆς, ὅσα οἱ ὀ-
ξυθεοκεῖς αὐτοῦ ὀρθθαλμοὶ διέκρινον εἰς τὸ
βάθος τῆς ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀμαυρωθείσης,
παγκάλου δὲ εἰκόνης τῆς ἀρχαίας Ἑλλά-
δος.

Ὁμοιος πρὸς τὸν ἦρωα τοῦ Κολωνοῦ,
τὸν Ὀδοφρέδον Μύλλερ, μεθ' οὗ ἔσχε καὶ
τὴν αὐτὴν τύχην, νὰ ταφῆ ὑπὸ τὸ χῶμα
τῆς ἠγαπημένης Ἑλλάδος, ἤρχισεν ὁ
Φουρτβαῖγκλερ τὸ ἐπιστημονικὸν αὐτοῦ
στάδιον μεθ' ὀρμῆς ἀσυνήθους καὶ ἐπιτυ-
χιῶν ἄγχαδίων καὶ ἐκπληκτικῶν. Γενόμε-
νος διδάκτωρ ἐν Μονάχῳ τῷ 1874, ἐτῶν
21, ἐδημοσίευσε τὴν περιοδικὴν διατριβὴν
«τὸν Ἐρωτα κατὰ τὰς ἀγγειογραφίας», ἐρ-
γασίαν τόσον ἐπιτυχοῦσαν, ὥστε καὶ σήμε-
ρον μετὰ μεγάλην ἐπισυμβᾶσαν πρόοδον
ὡς πρὸς τὴν σπουδὴν τῶν ἀγγείων δὲν εἶ-
ναι σπάνια αἱ ἐν τοῖς ἀρχαιολογικοῖς βι-
βλίοις παραπομπαὶ εἰς τὴν πρώτην του ἐ-
κείνην νεανικὴν διατριβήν. Ἐκτοτε ἐπηκο-
λούθησαν πολλαὶ δημοσιεύσεις ἐν διαφό-
ροις περιοδικοῖς, ἕως οὗ μετὰ γόνιμον τα-
ξείδιον ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ Ἑλλάδα ἐδη-
μοσίευσε τῷ 1879 μετὰ τοῦ φιλτάτου αὐτῷ

Löscheke τὸ πρῶτον αὐτοῦ μνημειῶδες
ἔργον, «τὰ Μυκηναϊκὰ ἀγγεῖα»,
παραδειγματικὸν διὰ τὴν αὐστηράν καὶ
θανμασιῶς πειστικὴν διάκρισιν τῶν διαφό-
ρων ἐποχῶν καὶ ῥυθμῶν τῶν γραπτῶν ἀγ-
γείων. Συγχρόνως ἐξέδωκε περὶ τῶν χαλ-
κῶν εὐρημάτων τῆς Ὀλυμπίας διατριβὴν
θέτουσαν τὰς βάσεις τοῦ μετέπειτα ἐκδο-
θέντος κλασσικοῦ βιβλίου «τῶν χαλκῶν
τῆς Ὀλυμπίας». Μετὰ ταῦτα, ἵνα
σημειώσωμεν μόνον τὰ σημαντικώτερα ἐκ
τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἐξέδωκε τῷ 1885 καὶ
1886 τὸν Κατάλογον τῶν ἀγγείων καὶ τὸν
Κατάλογον τῶν γλυπτῶν λίθων τοῦ Βερο-
λινεῖου Μουσείου, ὅπου ἀπὸ τινων ἐτῶν
εἰργάζετο.

Ἐν τῷ Κατάλογῳ τῶν ἀγγείων παρέσχε
τὴν σημαντικωτάτην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν
σπουδὴν αὐτῶν, ἐπειδὴ εἶναι ὁ πρῶτος, ὅς-
τις κατὰ τὴν εἰς τάξεις διαίρεσιν τῶν ἀγγείων
ἀπέβλεψεν οὐ μόνον εἰς τὰς γραφὰς ἀλλὰ
καὶ εἰς τὰ γραπτὰ κοσμήματα καὶ τὸ σχῆ-
μα αὐτῶν. Ἀπὸ τοῦ 1883—1887 ἐξεδόθη
εἰς δύο ὀγκώδεις τόμους μετὰ τῶν τότε ἀρί-
στον ἀπεικονίσεων ἢ λαμπρὰ περιγραφή
τῆς Συλλογῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις ποτὲ Ρώσ-
σου πρέσβεως Sabouroff τῆς εἰσελθούσης
εἰς τὸ Βερολινεῖον Μουσεῖον. Ἀδύνατον εἶ-
ναι νὰ σπουδάσῃ τις Ἀρχαιολογίαν, ἐὰν
δὲν ἀναγνώσῃ καὶ πλέον ἢ ἅπαξ τὰς εἰσα-
γωγὰς εἰς τοὺς δύο τούτους τόμους, ἰδίᾳ
τὸ ἔξοχον κεφάλαιον περὶ τῶν ἐπιτυμβίων
ἀναγλύφων. Τῷ 1893 ἐξεδόθησαν Ἰὰ
ἀριστοῦργήματα τῆς Ἑλληνικ-
ῆς πλαστικῆς», βιβλίον ὅπερ μεθ'
ὄλην τὴν θυελλώδη καὶ ἐν τισὶ δικαίαν δια-
μαρτυρίαν, ἢν προεκάλεσε, εἶναι ἀναντιρ-
ρήτως τὸ σπουδαιότερον ἐξ ὄλων τῶν μετὰ
τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης τοῦ
Winckelmann γραφέντων. Ἀπὸ τοῦ 1894

διετέλει τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου, ὅπου διεδέχθη τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ, τὸν πολὺν Brunn. Τρία εἶναι τὰ μεγάλα συγγραφικὰ ἔργα τῆς τελευταίας ταύτης περιόδου. Τὸ τρίτομον μετὰ πινάκων ἔργον περὶ τῶν ἀρχαίων δακτυλιολίδων, ὅπου τις εὕρισκει μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς γλυπτικῆς τῶν λίθων καὶ τὴν ἐν γένει ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης ἰδίως κατὰ τὴν Μυκηναϊκὴν ἐποχὴν, τὸ ἀτυχῶς μὴ ἀποπερατωθὲν ἔργον περὶ τῆς «Ἑλληνικῆς Ἀγριογραφίας», ὑπερβάν κατὰ πολὺ καὶ κατὰ τὴν τελειότητα τῶν σχεδιογραφημάτων καὶ κατὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν περιγραφῶν πᾶσαν μέχρι τοῦδε γενομένην ἔκδοσιν ἀγείων καὶ τρίτον τὸ δίτομον περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφαιας βιβλίον.

Πλεῖστοι εἶναι αἱ μικρότεροι ἐργασίαι αἱ ἐν διαφόροις περιοδικοῖς δημοσιευθεῖσαι. Καὶ ὅμως αὗται εἶναι πρὸ πάντων ἀποδεικτικαὶ μαθήσεως ἀπιστεύτως πολυμεροῦς καὶ εὐρείας. Οὕτω μεταβαίνει ἀπὸ τῆς ἐρεῦνης περὶ τοῦ πηλοῦ καὶ τοῦ γανώματος τῶν ἀγγείων εἰς τὴν κριτικὴν βάσανον τῶν πηγῶν τοῦ Πλινίου, ἀπὸ τῶν μυκηναϊκῶν κοσμημάτων εἰς τὰ γεωμετρικὰ εὐρωπαϊκά, ἀπὸ τῶν ἀρχαϊκῶν ἔργων εἰς τὰ εὐρήματα τῶν παραρρηγνείων τόπων καὶ ἀπὸ τῶν ζητημάτων περὶ τῶν ναῶν τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τι ὄστρακον μετ' ἀξιολόγου γραφῆς, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπτῶτου ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς ἰδίας ἀκαταβλήτου ὁρμῆς. Δύναται τις νὰ εἴπῃ διὸν δὲν συνέγραψεν ὀλιγώτερα τῶν ἐτῶν του βιβλία. Καὶ ὅμως ἐκεῖνο, ὅπερ διακρίνει τὰς ἰσχυρὰς καὶ εὐπετεῖς διανοίας, ὁ πολυγράφος ἐρευνητὴς μακρὰν τοῦ νὰ καμφθῇ ὑπὸ τὸ βάρος τόσων σοβαρῶν γνωμῶν καὶ σκέψεων παρουσιάζετο πάντοτε μὲ νεάζον

σῶμα καὶ καρδίαν.

Ἀλησμόνητος θὰ μείνῃ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἢ ἀφελῆς ὁρμή, μεθ' ἧς ἐπήδα εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, ἵνα ὁμιλήσῃ περὶ τῶν προσφιλῶν του Ἑλλήνων, συχνὰ ὑψόνων διὰ τῆς χειρὸς τὴν ἀφθονον λεοντώδη αὐτοῦ κόμην. Μετὰ τὸ μάθημα θὰ ἔσπευδε διὰ τοῦ ἀχωρίστου του ποδηλάτου εἰς τὴν Παλαιὰν Πινακοθήκην, ὅπου τὰ ἀγγεῖα, ἢ εἰς τὸ Μουσεῖον τῶν γυνύων. Ἀδυσώπητος εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ χρόνου δὲν εἶχε τίποτε τὸ σπουδαιοφανές οὐδ' ὑπῆρχεν ἐπάνω του οὐδὲ ἔχνος καθηγητικῆς ἀκαμψίας. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν του ἐν τῷ φροντιστηρίῳ τίποτε δὲν διέκρινε τὴν κορυφὴν ταύτην τῶν συγχρόνων Ἀρχαιολόγων. Ἐφέρετο ὡς νὰ ἦτο ὁ μόνος ἢ ὡς νὰ εἶχεν ἴσους ἐνώπιόν του.

Μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ ἐπίδρασις τοῦ Φουρτβαϊγκλερ ἐπὶ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν συγχρόνων ἐρευνητῶν τῶν ἀσχοληθέντων ἐν τῇ κλασσικῇ Ἀρχαιολογίᾳ. Σχεδὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐρη τις ἀρχαιολογικὴν ἐργασίαν, ἰδίως μετὰ τὸ 1893, μὴ περιέχουσαν καὶ παραπομπὴν εἰς τι αὐτοῦ ἔργον. Διότι, θὰ τὸ ὁμολογήσωσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπιστημονικοὶ αὐτοῦ ἀντίπαλοι, οὐδεὶς ἐκ τῶν συγχρόνων ἔλυσε ἢ ἀνεκίνησε πλείονα ζητήματα. Ἐπειτα ἡ γλῶσσα τῶν ἔργων αὐτοῦ, συννοῦσα μετὰ τῆς γερμανικῆς δυνάμεως καὶ ἐμβριθείας τὴν γαλατικὴν σαφήνειαν καὶ χάριν συνετέλεσε μάλιστα, ὥστε τὰ γραφόμενα ὑπὸ τοῦ Φουρτβαϊγκλερ νὰ ἀναγινώσκονται εὐκόλως καὶ ἀπλήστως ὑπὸ πάντων.

Ἐκ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ τινὲς ἐμφοροῦνται πνεύματος λίαν θετικοῦ καὶ δυσπίστου, ἤλεγξαν δὲ οὐχὶ ἀπαξ ἐσφαλμένως γνώμας τοῦ Φουρτβαϊγκλερ καὶ εὐρον τὰ

ὀρθά. Ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις ὁ δεξιὸς ἀνακινητὴς τῶν ζητημάτων καὶ ἐπομένως ὁ μέγας συντελεστὴς τῆς λύσεως αὐτῶν ἦτο ὁ σφαλλόμενος ἐκεῖνος. Ἐσφάλλετο δὲ ἐπειδὴ δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἐπιφυλακτικῶν, ἀλλ' ἐξέφερε συνήθως ὀριστικὴν καὶ σαφῆ γνώμην καὶ περὶ τῶν ὀλισθηροτέρων θεμάτων. Ἐντεῦθεν λοιπὸν αἱ πλάναι του. Ἀλλὰ πλάναι, ὑφ' ὧν δὲν ἐδεδεσμέυετο. Διότι δὲν ἐδίσταζε νὰ μεταβάλῃ τρις καὶ τετρακίς γνώμην καὶ ἐντὸς οὐχὶ μακροῦ χρόνου, ἐννοῶν καλῶς, ὅτι τό γε νῦν ἔχον τὰ κατὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης διὰ τὰ καθ' ἑκάστην εἰς φῶς ἐρχόμενα νέα εὐρήματα εὕρισκονται ἐν διαρκεί ῥοῇ. Διὸ καὶ ἀπαντῶν εἰς τινα ἐλέγχοντα, ὅτι πρὸ 4 ἐτῶν δὲν εἶχε τὴν αὐτὴν γνώμην, ἔγραψεν εὐφυνῶς, ὅτι θὰ ἔλυπετο πολὺ, ἐὰν μετὰ πάροδον τόσων ἐτῶν θὰ ἔμμενεν ὁ αὐτός.

Τοιοῦτος ἦτο ἐν ὀλίγοις ὁ Φουρτβαϊγκλερ. Κεφαλὴ πλήρης γνώσεων ἀπεράντων, καρδία ζέουσα ἐξ ἔρωτος πρὸς πᾶν ὅ,τι ὠραῖον καὶ καλόν. Καὶ ὅμως ἀπέθανεν. Καὶ ἀπέθανε νέος ἔτι, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δράσεως. ἐν τῷ μέσῳ τῆς θριαμβευτικῆς αὐτοῦ σταδιοδρομίας. Τί θὰ κινώρθωνεν ἐὰν ἔζη καὶ εἰργάζετο 30 εἰσέτι ἔτη, ὅστις τόσα ἠρεύνεσε, τόσα ἔγραψε, τόσα ἐγνώριζεν, «ὅσα οὐδὲ σύμπασα ἢ φάλαγξ τῶν λοιπῶν ἀρχαιολόγων»; Ἴδου διατὶ ὁ θάνατος τοῦ Φουρτβαϊγκλερ ἀφήκε κενὸν μέγα καὶ πένθος ἄληκτον.

Κ. Α. Ρωμαῖος

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΑΙ

Μέχρις τεῦ κατάκεισθε; κότ' ἄλκιμον ἔξετε ὧ νεοί; οὐδ' αἰδέισθ' ἀμφιπερικύβητας. [θυμὸν, ὧδε λίην μεδιέντες. ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε ἡσθαί, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἄπασαν ἔχει.

Καλλίνος

Τρεῖς εἰσιν ἀρεταί τὰς χρεὼν σ' ἀσκεῖ, τέκνον, θεοὺς τε τιμᾶν τοὺς τε θρέψαντας γονεῖς, νόμους τε κοινοὺς Ἑλλάδος· καὶ ταῦτα δρῶν κάλλιον ἔξεις στέφανον εὐκλείας ἀεὶ.

Εὐριπίδης

Ὄν ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίνεταί, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς χρήματα καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδία καὶ δημοσία.

Σωκράτης

Ὡσπερ οἰκίας καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει.

Δημοσθένης

Ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπαλλάττον, μὴ πλουσιώτερος, ἀλλ' ἐνδοξότερος· πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος.

Ἰσοκράτης

Τρία ἐστὶ τὰ μέγιστα, ἃ διαφυλάττει καὶ διασώζει τὴν πολιτείαν, πρῶτον μὲν ἡ τῶν νόμων τάξις, δεύτερον δ' ἡ τῶν δικαστῶν ὑψηλότης, τρίτον δ' ἡ τούτοις τὰδικήματα παραδιδούσα κρίσις.

Λυκούργος ὁ Ἀθηναῖος

Οὐδὲν ἀληθῶς συμφωνότερον τῇ φύσει ἢ τὸ ἀγαπᾶν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὸ ἴδιον ἔθνος. Τοιαύτη δὲ προτίμησις τοσοῦτον ἀφίσταται τῆς κοσμοπολιτικῆς ἀγάπης, ἣν ἐκθειάζουσιν ἄνθρωποι εἰς οὐδὲν οὐδέποτε προσκολλώμενοι, ὅσον ἴσταται πόρρω τῆς ἀρεσκείας ἢ ἀγάπης ἢ ἀληθείας.

Κοραῖς

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

«Ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία προτιανεύει εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον». Διὰ τῶν λόγων τούτων ἤρχισεν ἐν ἔτει 1900 τὸ μάθημα τῆς Γραμματολογίας ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου καθηγητὴς κ. Hermann Diels : Die griechische Litteratur herrscht über die ganze

Welt: Δέν είναι λόγοι ένθουσιώντος πικριώτου, ώστε νά περιέχωσιν ύπερβολήν τινε. Είναι λόγοι άκούμενοι εκ του στόματος τής άληθείας, εκ του στόματος τής επιστήμης. Ως τοιοῦτοι είναι άξιοι μεγίστης προσοχής και παρ' άλλων, αλλά μάλιστα παρὰ τών νεωτέρων Έλλήνων.

Η ελληνική φιλολογία άναπτυχθείσα φυσικώς και άβιάστως, χωρίς ούδεμία άλλη έξωθεν φιλολογία έπ' αυτήν νά επιδράση, άπηρτίσθη εις έργον ούτως άρμονικόν και τέλειον, ώστε από τών χρόνων του Όρατίου μέχρι σήμερα νά νομίζεται ως τό πρότυπον πάσης άλλης φιλολογίας.

« Η ελληνική φιλολογία, γράφει έτερος τής επιστήμης μύστης, ο πολὺς Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff, είναι ή μόνη έν τῷ κόσμῳ, ήτις έντελῶς άφ' έαυτῆς άνεπτύχθη, ήτις παρήγαγε πληθύν οὐ μόνον τελείων τεχνικῶν έργων, αλλά και σταθερῶν τύπων και μορφῶν, δι' ὧν άπέβη τό θεμέλιον και τό πρότυπον πασῶν τών εὐρωπαϊκῶν και άλλων έξω τῆς Εὐρώπης φιλολογιῶν. Η ελληνική φιλολογία είναι τό σκεῦος, ὅπερ περιέλαβε τὰ θεμελιώδη έργα πασῶν τῶν επιστημῶν διότι ή επιστήμη καθόλου έκομίσθη εις τόν κόσμον ὑπό τῶν Έλλήνων».

Τοῦτο πληροῖ μέν τὰς ήμετέρας ψυχὰς εθνικοῦ φρονήματος, αλλά και επιβάλλει ήμῖν τήν ὑποχρέωσιν, ἄν σωφρονῶμεν και θέλωμεν νά προαγάμεθα πνευματικῶς, νά μελετῶμεν τήν φιλολογίαν τῶν αρχαίων προγόνων μας, ή ὅποια έτροφοδότησε πάσας σχεδόν τὰς λοιπὰς φιλολογίας.

Σήμερα οἱ περισσότεροί φιλοτιμούμεθα νά κάμνωμεν λόγον περί ξένων φιλολογιῶν περί τῶν έργων του Shakespear, του Goethe, του Schiller, του Μολιέρου, του Ibsen, του Zola, πολλῶν άλλων, και μόνον περί τῶν φιλολογικῶν έργων τῶν προγόνων μας τηροῦμεν σιγήν τελείαν, διότι — είναι γεγονός άδιαφιλονίκητον — άγνοοῦμεν αὐτά. Δέν πιστεύω νά είναι άρκετὸς ὁ λόγος, ὅστις γίνεται περί αὐτῶν έν τοῖς γυμνασίοις· μάλλον φοβοῦμαι μή οἱ πολλοί νομίζωσιν ὅτι επειδή έν τῷ σχολείῳ γίνεται λόγος

περί τῶν Έλλήνων ποιητῶν και συγγραφέων, δέν πρέπει, είναι άνάξιον νά γίνεται άλλαχού, έν ὑψηλοτέροις κύκλοις, λόγος περί πραγμάτων, τὰ ὅποια είναι έργον τῶν διδασκάλων και τῶν σχολείων! Τοῦτο βεβαίως πιστεύεται, διότι οὐδέποτε οἱ τοιοῦτοι μετὰ τήν άποφοίτησιν εκ του σχολείου ήθέλησαν νά λάβωσιν εις χεῖράς των τοὺς ποιητάς και τοὺς συγγραφείς, τῶν ὁποίων ὀλίγα ἐδιδάχθησαν έν τῷ σχολείῳ, και νά μελετήσωσι μόνον και μίαν έτι μόνην ράψιδίαν του Όμήρου, και έν μόνον δρᾶμα τῶν τραγικῶν, και ένα μόνον λόγον ρητορικόν του Δημοσθένους.

Και ὁμως αὐτοί οὔτοι δέν άφήνουσιν οὐδέν δρᾶμα νεώτερον, οὐδέν μυθιστόρημα. Είναι άκατανόητος ή τοιαύτη παρ' ήμῖν ξενολατρεία και έν τῷ πνευματικῷ, ὡς και έν τῷ ὕλικῷ ήμῶν βίῳ. Δέν νομίζομεν ὀρθόν βεβαίως νά μή μελετῶμεν τὰς ξένας φιλολογίας· τοῦτο μόνον περιωρισμένου πνεύματος άνθρωποι δύνανται νά φρονῶσιν· αλλά ὀρείλομεν κατὰ πρῶτον ή τοῦλάχιστον παρὰ τὰ ξένα νά μελετῶμεν και τήν εθνικήν μας φιλολογίαν. Είναι προδοτική ή διαγωγή ήμῶν αὕτη, είναι άχαριστία, είναι άναισθησία πρὸς τό πολυτιμότεον πρᾶγμα, ἐξ ὧν οἱ παλαιότεροι έκληροδότησαν εις ήμάς. Η φυσικώτερα πνευματική μας τροφή είναι τὰ έργα εκείνων· έν αὐτοῖς εὐρίσκομεν τήν γλώσσάν μας, τὰς σκέψεις μας, τὰς παραδόσεις μας, τὰς δεισιδαιμονίας μας, τήν θρησκείαν μας, τὰς έορτάς μας, τήν φιλοσοφίαν μας, τήν τέχνην μας, τὰ πάντα. Αἱ ρίζαι του νεωτέρου ελληνικοῦ έθνους εὐρίσκονται έν τῷ αρχαίῳ και ἐξ εκείνου φυσικώτερον δυνάμεθα νά ζωογονώμεθα. Η άμελετησία τῆς προγονικῆς ήμῶν φιλολογίας διακόπτει τήν πνευματικήν ήμῶν επικοινωνίαν, ήν δυνάμεθα μόνον νά ἔχωμεν πρὸς τόν αρχαίον κόσμον, γεννᾷ χάσματα και γίνεται αἰτία νά άναφαίνωνται έν ήμῖν Ψυχάρηδες και Πάλληδες με τίς ανθρώπινες μάκινες και με τίς νιοπολαλιές. Αν περισσότερον και περισσότεροι έμελετῶμεν τήν ελληνικήν φιλολογίαν από του Όμήρου μέχρι σήμερα, ὡς έχει κατὰ τήν εὐθείαν ὁδόν, δέν θά ἦσαν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν άνεκτοί,

άλλά θά κατεπετροῦντο παραχρήμα οἱ Ἡρόστρατοι αὐτοί τῆς γλώσσης, οἱ κακουργοῦντες εις αὐτήν με τὰ χιμαρικὰ των (άντρας) παντογερμανικῆς τιμῆς και τό τεσσεράγκωνο τῆς άποκατινῆς τενωστρας πᾶσα ένδὸς ὀρθοάγκωνου τριάγκωνου . . . και λοιπὰς βδελυγμίας. Μή ἔχοντες βαθυτέραν γνώσιν τῆς εθνικῆς μας φιλολογίας και γλώσσης, θεώμεθα άπαθῶς τοὺς κορδακισμοὺς τούτων, ὡς θεώμεθα άπαθῶς τοὺς καταρρυπαίνοντας ή και δεινότερον κακουργοῦντας εις τὰ αρχαῖα καλλιτεχνικά μνημεῖα διὰ τήν άγνοίαν τῆς αξίας αὐτῶν.

Δέν νομίζομεν βεβαίως οὔτε ὀρθόν οὔτε επικτόν νά ὀμιλῶμεν ὅπως ὁ Όμηρος ή ὁ Αἰσχύλος, ὅπως ὁ Πίνδαρος ή ὁ Θουκυδίδης· αλλά εκείνους μελετῶντες κτώμεθα πλοῦτον λέξεων, φράσεων, ἄδρων νοημάτων· προσκτώμεθα τό αἶσθημα του καλοῦ· άναγνωρίζομεν και θαυμάζομεν τήν χάριν, ήτις έπαυθεῖ εις πάντα τὰ καλλιτεχνικά έργα τῆς αρχαιότητος· ἐθιζόμεθα και ήμεῖς εις τό μετὰ χάριτος λέγειν και γράφειν, εις τό μετὰ θετικότητος διανοεῖσθαι, εις τό μετ' άσφαλείας κρίνειν. Αποβάλλομεν

τήν επιπολαιότητα έν ταῖς σκέψεσι και πράξεσιν ήμῶν· γινόμεθα άνδρες· γινόμεθα έθνος σοβαρόν.

Εκ τῆς μελέτης τῶν έργων τῆς Έλληνικῆς φιλολογίας έχει ν' άντλήση πλείστα διδάγματα ὁ οικογενειαρχῆς και ὁ άρχων, ὁ πολιτικός και ὁ ποιητής, ὁ επιστήμων και ὁ ιδιώτης, ὁ δικαστής και ὁ στρατιωτικός.

Οὐδείς μέγας Εὐρωπαῖος ποιητής ήγνῶει τοὺς Έλληνας ποιητάς. Οὐδείς μέγας Εὐρωπαῖος φιλόσοφος ήγνῶει τήν ελληνικήν φιλοσοφίαν. Μεγάλοι πολιτικοί άνδρες, ὡς ὁ Γλάδστων, τὰς ὥρας τῆς αὐτῶν σχολῆς έχρησιμοποιοῦν εις τήν μελέτην Έλλήνων συγγραφέων. Ο Μέγας Ναπολέων έφερε πάντοτε μεθ' έαυτοῦ ένα μελετᾶ τόν Πλούταρχον, ὡς ὁ Μέγας Αλέξανδρος τόν Όμηρον.

Η Έλληνική Φιλολογία και τέρπει τοὺς μελετῶντας αὐτήν και πολλαχῶς ὠφελεῖ· διὸ τό πρὸς τοὺς ποιητάς μόνον παράγγελμα του Όρατίου δέον πάντοτε νά επαναλαμβάνεται και πρὸς πάντας: Vos exemplaria Graeca nocturna versate manu, versate diurna.

Θεοφάνης Α. Κακριδῆς

ΤΗ. Α. Θ. Π. ΤΩ. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩ. ΠΑΤΡΙΡΑΡΧΗ. ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΩ. Γ'.

Ζῆθι! του Γένους αρχηγέ. Ζῆθι! σεπτέ Έθνάρχα, τῆς οἰκουμένης, του Χριστου ποιμνίου, Ποιμενάρχα! Εἰς τόν άγῶνα πίστεως πρωτοστατῶν Σύ μόνον! στηρίζεις τόν κλονούμενον τῆς Έκκλησίας Θρόνον.

Επιδρομαί κακόδουλοι, έχθρῶν συκοφαντίαι, βαρβάρων ὕβρεις, άπειλαί, τούρκων αυθαιρεσίαι άνευλαβεῖς εκύκλωσαν τό Γένος τῶν πιστῶν Σου, φωνάζει λύτρωσιν ζητοῦν τό δοῦλον ποιμνίόν Σου.

Και ή φωνή τῶν τέκνων Σου εις τὰ σεπτά Σου στῆθι αυξάνει τὰ φιλόστοργα και άγία Σου ἦθι ήρωικῶς 'ς τόν ιερὸν άγῶνα τῆς Θρησκείας, Σύ Πάτερ! έταπεινώσας έχθρούς τῆς Έκκλησίας.

Πρὸ τῶν τυράννων τῶν βελῶν ἐπρότεινας ἀσπίδα
τὰ στήθη Σου, κι' Ὁρθόδοξοι εἰς σὲ ἔχουν ἐλπίδα,
γενναίως ἀμυνόμενος τὰ δίκαια τοῦ Γένους
κατ' ἐχθρῶν βανδαλισμῶν παλαίων μετὰ σθένους
Σὺ νικητής! καὶ τοὺς πιστοὺς τοῦ σκῆπτρου Σου θὰ σώσης·
Σὺ τὴν ἰσχύν, τὸ γόντρον τοῦ Ἔθνους θάνυψώς!

Ρωμοῦνοι, Βούλγαροι κι' ἐχθροὶ θὰ ἔλθῃ μία ἡμέρα
νὰ συντριβοῦν, νὰ σκορπισθοῦν ὡς κόνις ἔς τὸν αἰθέρα
καὶ πανταχοῦ τὸ σκῆπτρόν Σου πάλιν θὰ βασιλεύσῃ
Ὁρθοδοξία πάντοτε παντοῦ θὰ θριαμβεύῃ.

Κι' εἰς οὐρανοὺς θὰ ἀνταμειφθῇ ὁ ἱερός Σου ζῆλος,
θὰ λάμπῃ, θὰ ἀκτινοβολῆς, Ὁρθοδοξίας στύλος.

.....

Ζῆθι λοιπὸν τοῦ Γένους μας ἀκάματε Προστάτα·
Ζῆθι τοῦ Παντοκράτορος Χριστοῦ, πιστὲ Ἔργατα.
Ζῆθι! Δέσποτα· —οἱ πιστοὶ κράζουν ἀτελευτήτως·
Ζῆθι! ὦ Πατριάρχα μας, Ἰωακείμ, ὁ Τρίτος.

Κάϊρον, 4 Σεπτεμβρίου 1907

Ἀριστείδης Κ. Στοϊκός

Σ. Ε. Ψ. Τὸ ἀνωτέρω ποίημα, ἀπεστάλη ἡμῖν διὰ τοῦ κ. Μ. Γιαννούλη,
φοιτητοῦ, ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς πατριώτου κ. Ἀρ. Στοϊκοῦ, ἐκ Κοζάνης τῆς
Μακεδονίας, ὃν ἡ Βουλγαρικὴ συκοφαντία ἢ τοσαῦτα μέχρι σήμερον ἐν τῇ
δεδουλωμένῃ ἐκείνῃ χώρᾳ οχοῦσα θύματα, καὶ τῆς Τουρκίας ἢ αὐθαιρεσία καὶ
ἡ ἄδικος παντὸς Ἑλληνικοῦ καταδωξίς, ἐξώρισεν εἰς Κάϊρον.

Η ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗ ΔΑΜΑΖΕΙ ΤΗΝ ΚΑΚΗΝ ΦΥΣΙΝ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Β'.

Ἔτη πολλὰ διέρρευσαν καὶ οὐδὲν ἐκ τοῦ ἀφα-
νοῦς ἐξήρχετο. Ἡμέραν τινὰ μεταβαίνων εἰς τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ καὶ διερχόμενος πρὸ μικρᾶς, εὐρωτι-
ώσης καὶ πεπαλαιωμένης οἰκίας ἀκούει τοὺς ἐξῆς
παραδόξους λόγους: «Εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ
Ἐχεκράτους, τῶν τεσσάρων, ὅπερ εὐρίσκεται εἰς
τὴν πόλιν τὴν ἀπέχουσαν ἐντεῦθεν δρόμον δύο
ἡμερῶν. Εἶναι νέον νοσοκομεῖον περίφημον διὰ
τὴν τάξιν, ἔκτακτον ἀφοσίωσιν καὶ περιποίησιν,

τῶν ἐν αὐτῷ νοσηλευομένων».

Οἱ λόγοι οὗτοι διήλθον ἔμπροσθέν του ὡς ἐν
ὄνειρῳ, ἀμφέβαλλον δὲ ἂν ἤκουσεν ὅτι πραγμα-
τικῶς ὑπῆρχε τοιοῦτόν τι. Συνεχίζων τὸν δρό-
μον του, ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτὸν λέγων: «Νὰ
ἐγένοντο ἄράγε τὰ τέκνα μου τοιοῦτοι ἄνθρωποι;
δὲν εἶναι δυνατόν· αὐτὰ ὡμοιάζον πρὸς ἐμέ· ἄ!
ὄχι, εἶναι ἀδύνατον». Ἐχεκράτης, Ἐχεκράτης,
ἐπανελάμβανε ἀνακυκλῶν διαφοροῦς σκέψεις εἰς
τὸν νοῦν του. Ἴσως, ἔλεγε πάλιν, τὸ ὄνομα
αὐτοῦ θὰ ταυτίζηται μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ
υἱοῦ μου». Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἶχεν ἐντελῶς πωρωθῆ,
εἶχε περιέλθει εἰς τελείαν ἀναλγησίαν.

Ἄλλ' ἄς παρακολουθήσωμεν τὴν ἱστορίαν τῶν

υἱῶν αὐτοῦ. Εἶναι μέγα θαῦμα καὶ προῖον ἰσχυ-
ρᾶς βουλήσεως καὶ ἀνενδότου ἐπιμονῆς νὰ καττο-
θώσωσιν οὗτοι, τοιοῦτων κακούργων διαθέσεων
ὄντες πρότερον ἐμπεφορημένοι, νὰ ἀναγεννηθῶσι
τελειῶς καὶ νὰ ἀπεκδυθῶσι τὸν παλαιὸν ἄνθρω-
πον. Ἰδοῦ.

Ἄφου ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀπέλθωσιν εἰς
ξένας χώρας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν κακούργων
πατρικῶν ἔργων, ἀπεδήμησαν λαβόντες παρὰ
τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἄφθονα χρήματα, δι' ὧν ἠδύ-
ναντο νὰ συντηρηθῶσιν ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον.
Μεταβάντες λοιπὸν εἰς τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν
πόλιν εὐθὺς ἐξετράπησαν εἰς διαφοροῦς μικροκλο-
πάς, ὧν ἕνεκεν ἐφυλακίσθησαν ἐπὶ δύορον μόνον
οἱ δύο μικρότεροι ἀδελφοὶ Ἀνδροκλῆς καὶ Ἀρχέ-
λαος, διότι ὁ Ἐχεκράτης, ἔχων ἀρτιωτέραν ἀνά-
πτυξιν, ἐπέτυχε διὰ διαφορῶν μέσων παρὰ τῷ
ἄστυνόμῳ νὰ ποφυλακίσῃ τοὺς δύο αὐτοῦ ἀδελφούς.

Ἡμέραν τινὰ διερχόμενοι πρὸ καταστήματος
ξυλμπορικοῦ, εἶδον πλησίον ἐκεῖ στενώτατόν
τινα καὶ μακρότατον διάδρομον, εἰς τὸ τέρμα
τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον πολλοὶ ἄνθρωποι. Ὁ μικρό-
τερος ἐκ περιεργείας ἐξέφυγε τῶν ἄλλων ἀδελ-
φῶν καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν διάδρομον, ἐνθα
ὠθῶν πολλῶν τὰ βαλάντια ἀφῆρεσε. Μετ' οὐ
πολὺ φθάνει πρὸ τινος θυριδίου, ἐνθα ἄλλοι μὲν
ἔδιδον ἄλλοι δὲ ἐλάμβανον χρήματα. Ἦτο ὡς
εἶδος ταμείου, ἐνθα ἐπληρώνοντο οἱ ἐργάται τῶν
δημοσίων ἔργων. Πλησιάζει λοιπὸν καθ' ἡν στιγ-
μὴν τὸ πλῆθος ἠραιούτο, παρατηρῶν ἐπιμόνως
πάντα τὰ ἐκεῖ ἀντικείμενα. Ὁ Διευθυντής, ὀνο-
μαζόμενος «Ἐπιμενίδης ὁ ἀγαθός» θυμώσας
αὐτοῦ τὴν μεγάλην ἐπιμονὴν καὶ παρατηρητι-
κότητα, ἐρωτᾷ αὐτὸν διὰ προσηνοῦς τρόπου, τί
ζητεῖ. Ὁ μικρὸς ἀπαντᾷ ὅτι θελεῖ νὰ ἐργασθῇ
καὶ δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἐργασίαν. Ὁ κύριος
νοήσας αὐτοῦ τὴν νοημοσύνην προσέλαθεν ἀμέ-
σως αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν, ἵνα ἐκτελῇ μικράς
τινας οἰκιακὰς ὑπηρεσίας ἐνδύων καὶ περιποιού-
μενος αὐτὸν ὡς ἴδιον αὐτοῦ τέκνον.

Ὅποια δὲ μὲν ἐκπληξίς! τὰ πράγματα ἦσαν
ὄλως διάφορα πρὸς τὰ ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ. Ὁ
νέος ἐξεπλάγη λίαν ἐκ τῆς τακτικῆς ἣν εἶχον ἐν

τῇ οἰκίᾳ· οὐδέποτε ἔβλεπε συμβούλια περὶ κα-
κούργων πράξεων, οὐδέποτε ἔβλεπε τὸν ἄνδρα
ὕβριζοντα ἢ τύπτοντα τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Τὸ
πᾶν ἦτο ἐν εἰρήνῃ, ἄκρα δ' ἐβασίλευεν ἀγάπη.
Τὴν ἡμέραν ἔβλεπε πλῆθος δεινοπαθούτων καὶ
ἀπόρων οἵτινες κατέλυον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς
ξενοδοχεῖα χρώμενοι. Ἡ κίνησις αὕτη κατέστη-
σεν ἄφρων τὸν μικρὸν Ἀρχέλαον, ὅστις περιέ-
μενε νὰ ὑποδείξῃ αὐτῷ ὁ κύριος κλοπὴν τινὰ ἢ
σύλλησιν ναοῦ καὶ ἐν γένει πράξεως συμφωνοῦσης
πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ. Ὅντως τὸ παρά-
δειγμα εἶνε ὁ εὐγλωττότερος διδάσκαλος τῆς
ἀρετῆς, ἡχεῖ ὀξύτατα καὶ καθίσταται ἀκουστὸν
εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην. Ὁ Ἀρχέλαος ἤρχιζε
νὰ κλονίζεται καὶ σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἀναγενναί-
ται· ἤρχισε νὰ πλάττηται καὶ νὰ ἐξοικειῶται
πρὸς τὸ περιέχον, ἤκουσε δὲ πάντοτε συμβουλὰς
πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν ἀρετήν.

Πρωτὸν τινὰ ὁ μικρὸς ἐγερεθεὶς μετέβη κατὰ
παραγγελίαν τῆς κυρίας εἰς τὸ γαλακτοπωλεῖον
ὅπως λάβῃ, ὡς συνείθιζε, τὸ τακτικὸν διὰ τὸν
κύριόν του γάλα. Ἀλλὰ δὲν παρήλθεν ἡμίσεια
ὥρα, ὁπότε ἀκούεται κρότος ἀνθρώπου ἀναβαί-
νοντος τὴν κλίμακα ἐσπευσμένως. Αἶφνης ἡ κυρία
τινάσσεται, συνοφρουῦται καὶ ἐν παραχῇ ἐγε-
θεῖσα πλησιάζει πρὸς τὴν κλίμακα καὶ βλέπει τὸν
Ἀρχέλαον ἀσθίνοντα. Τί τρέχει; ἐρωτᾷ. τίς
σὲ καταδιώκει Ἀρχέλαε. Ὁ νέος διὰ διακοπτο-
μένης φωνῆς λέγει: «Κυρία ἐν φ' ἐπέστρεφον ἐκ
τοῦ γαλακτοπωλείου ἀπεπειράθην, ἵνα συλλάβω
ὄρνιθας τινὰς πρὸς πώλησιν· ἀλλ' ἐκ τοῦ φράκτου
τοῦ ἐκεῖ λαχανοκήπου ἐφορμᾷ ἀνὴρ τις μεσηλιζ
καὶ με καταδιώκει. Ἐγὼ προβλέπων ἀφρευκτον
τὴν σύλληψιν προσποιούμαι ὅτι ἐκτύπησα καὶ
πίπτω κατὰ γῆς στενάζων, ἀλλ' ἐκεῖνος ἕνεκα
τῆς μεγάλης ὀρμῆς προσκόπτει πατησῶς ἐλαφρῶς
τὴν χεῖρά μου καὶ ἀρκεσθεὶς μόνον εἰς τοῦτο, ἐκ
τῆς δῆθεν κακῆς καταστάσεώς μου.

Μόλις δὲ μὲν ἐκεῖνος ἀπεμκρύνθη ἐγὼ ἤρχισα
τρέχων ταχέως, ἵνα διαφύγω τι ἀπευκταῖον,
ἀλλ' ἐκεῖνος νοήσας τὴν ὑποκρίσιν μου καὶ τὴν
ἀπάτην ἐπανελάμβανε τὴν καταδίωξιν, δὲν ἠδύ-
νήθη δὲ μὲν νὰ με συλλάβῃ, διότι ἐγὼ προέλαβον

και είπηλθον ἐντὸς τῆς οἰκίας.

Δυστυχῆς, τέκνον ὑπολαμβάνει ἡ ἀγαθὴ γυνή. Ἀρχέλαε, ἐὰν τὸ κακὸν οὕτως ἐξακολουθήσῃς πράττων, εἶσαι ὄντως ἄξιος οἴκου! τὸ γεγονός τοῦτο δύναται νὰ σοὶ παραστήσῃ εἰκόνα τοῦ κλέπτου, τοῦ φονέως, τοῦ δολοφόνου, βλέπεις δὲ εἰς ποῖαν τρομώδη κατάστασιν εὐρίσκεισαι καὶ πόσον τὸ πρόσωπόν σου εἶνε ἠλλοιωμένον. Ποτὲ οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι δὲν εὐρίσκουσιν ἡσυχίαν, ὀδηγούμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ πηδαλίου τῶν αἰμοδόρων καὶ ἀγριωπῶν ἐνστίκτων ἀνορούσουσι λεληθότως τὴν τάφρον τῆς ἀπωλείας αὐτῶν. Οὐδέποτε οἱ τοιοῦτοι προκκοῦσι τὴν εὐνοίαν ἢ τὸν οἶκτον τῆς κοινωνίας. τὸν ἀντίον δὲ καταδιώκονται ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τιμωροῦνται αὐστηρότατα. Φαντάσθητι λοιπόν, Ἀρχέλαε, νὰ εὐρίσκησαι καὶ σὺ εἰς τοιαύτην θέσιν καὶ νὰ τρέχῃς πάντοτε, νὰ φοβῆσαι αὐτὴν ταύτην τὴν σκιά σου, νὰ τρέμῃς εἰς τὸν θρόνον σειομένων δένδρων καὶ ἐν γένει νὰ πάσχῃς σωματικῶς καὶ ψυχικῶς.

Ἄκουσον πρὸς τούτους καὶ τὸ ἐξῆς: θὰ γνωρίζῃς ἴσως ἐξ ἀκοῆς πέντε ληστὰς οἵτινες, συλληφθέντες καὶ καρατουηθέντες, οἰκτρῶς κατέστρεψαν τὸν βίον. Θέλεις λοιπὸν καὶ σὺ νὰ ἔχῃς τὴν τύχην αὐτῶν, ἐπιθυμῆς τῶρα ἐν ὧρα ἐνεργείας καὶ δράσεως νὰ δημιουργήσῃς κακὴν φήμην ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐπὶ τῆς ὁποίας κατοῖσιν νὰ μὴ δύνασαι νὰ στηρίξῃς οὔτε λίθον τοῦ μεγάλου κτιρίου τοῦ μέλλοντος, εἰς ὅπερ πᾶς σώφρων τείνει; Ἐὰν ταῦτα ἔστωσάν σοι, Ἀρχέλαε, ἐντετυπωμένα βαθέως ἐν τῇ μνήμῃ σου καὶ ὅταν μέλλῃς νὰ πράξῃς τι, συμβουλευθήτι πρῶτον τοὺς λόγους μου τούτους».

Οἱ θαυμάσιοι οὗτοι λόγοι ἔπεσον ὡς κεραυνὸς κατὰ τοῦ Ἀρχελάου, ὅστις, ἀνακκῶν εἰς τὴν μνήμην του τὰς χειρίστας αὐτοῦ ἀρχὰς καὶ τὴν κκοῦργον διαγωγὴν, ἔκλαυσε πικρότατα. Ἡ γυνὴ συνεκινήθη λίαν, ἐνόησε δ' ὅτι εἰλικρινῶς ὁ παῖς μετανοεῖ, ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον συνελθὼν λέγει: «Ἀγαθὴ μου κυρία, φαῦλος πατήρ, φαῦλα τέκνα· αὐτὸς ἐνέχεται ἐπὶ τῇ καταστάσει ταύτῃ οὐ μόνον δι' ἐμὲ ἀλλὰ διὰ τοὺς τρεῖς ἄλλους ἀδελφούς μου, οἵτινες ἀγνοῶ ἤδη πῶς

καὶ ποῦ εὐρίσκονται! Μάχαيران τῆς ἐσκοτισμένης αὐτοῦ ψυχῆς ἐνέπηξεν οὗτος εἰς ἡμᾶς καὶ οὕτω κατέστημεν τ' ἐπὶ εἰς ἀνάλητοι καὶ ἀνείσθητοι πρὸς τὸ ἀγαθόν. Ἡμεῖς ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ ποτὲ δὲν ἠκούσαμεν τι περὶ ἀγαθοῦ ἢ συμβουλῆς ἀγούσας πρὸς τὴν ἀρετὴν, μικροὶ δὲ ὄντες, ὅ,τι ἐβλέπομεν αὐτὸ ἀνεγράφομεν· ἐνθυμούμαι μάλιστα ὅτι ἐπαίτην τινὰ, τολμήσαντα ποτε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἡμῶν, ὥθησε σφοδρῶς καὶ κατέρριψε χαμαί. Τοιαύτη ἦτο ἡ ἀναλησία! Ἄφ' ὅτου ὁμοῦ εἰσῆλθον ἐδῶ τὰ πράγματα μετεβλήθησαν, διότι ἐβλεπον αὐτὰ πολὺ διάφορα, δι' ὅπερ καὶ ἐξεπληττόμην λίαν. Τῷ ὄντι οἱ λόγοι οὗτοι ἀδαμάντινοι εἶναι καὶ ἅπαν τὸ χρυσίον τοῦ κόσμου δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς ἐξαγορὰν τῆς σῆς συμβουλῆς.

Ἐκτοτε ὁ νέος μετέβλεπεν ἐντελῶς πορεῖαν ἐβλεπέ τις δὲ αὐτὸν εἰς τὸν δρόμον βαδίζοντα ἐσκεμμένως καὶ λίαν μετριοφρόνως. Ἡ μεγάλη δ' αὐτῆ μεταβολὴ ὀφείλεται τὸ μὲν εἰς τὴν θαυμασίαν αὐτοῦ ἐπιμονήν, τὸ δὲ εἰς τὴν αὐστηρὰν ὁσον καὶ ἀγαθὴν κυρίαν του Ἡμέραν δὲν παρήρηχετο καθ' ἣν νὰ μὴ ἀνεκούφιζεν ἀσθενῆ ἢ νὰ μὴ ἠλέει πτωχόν. Τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἀρχελάου προὔξενον εἰς τοὺς κυρίους αὐτοῦ καλλίστην ἐντύπωσιν, ἔκτοτε δ' οὗτοι μετ' ἀφοσιώσεως ἐπεμελοῦντο αὐτοῦ, μὴ διαψευθεῖσιν εὐτυχῶς τῶν ἐλπίδων. . . .

Ὁ χρόνος διέρρεεν· δέκα ἤδη ἔτη εἶχον παρελθῆ, καθ' ἃ οἱ ἀνδρωθέντες ἀδελφοὶ δὲν εἶχον συναντηθῆ μετὰ τοῦ Ἀρχελάου Ἐν τούτοις τὸ μικρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα οὐχὶ ἀσκόπως καὶ ἀμελῶς διήλθον. Μετὰ τὴν, ὡς εἴρηται, πικρὰ πλάνησιν τοῦ μικροτέρου αὐτῶν ἀδελφοῦ, καὶ ἀφοῦ εἰς μάτην ἐπὶ πολὺ ἠρεύνησαν, ἐπέστρεψαν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῶν. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου καταρρεῖ ἐκ βάθρων ἢ προσπάθεια τοῦ πατρὸς των, ὅπως ἐξομοιωθῆ αὐτὰ πρὸς αὐτόν. ἤδη παρουσιάζεται ἐν ἀνοικτῷ ὀρίζοντι ἡ ἀνατροπὴ καλῶν πολιτῶν καὶ συγκρατεῖ καὶ ἀποσύρει τοὺς ἀδελφούς ἐκ τοῦ χείλους τοῦ βράθρου, πρὸς ὃ μοιραίως οἱ ταλαίπωροι ἐφέροντο.

Ἐκεῖ πλησίον ὑπῆρχε σχολεῖον τοῦ λαοῦ ἔ.θ.χ

μετέβαινον οἱ πολῖται δωρὰν πρὸς καλλιτέραν μόρφωσιν. Τοῦτο μαθόντες οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ ἔκριναν καλὸν νὰ φοιτῶσι, νομίζοντες ὅτι ἐκεῖ θὰ ἐδιδάσκοντο περὶ κλοπῆς, περὶ φόνου καὶ τῶν τοιούτων ἤτοι περὶ τοῦ ἐργάζεσθαι τὴν ἀνομίαν. Ἄλλ' εὐθὺς ἀπεθαρρύνθησαν, ἀκούσαντες ἀπὸ τῆς πρώτης φοιτήσεως τοὺς περιφήμους λόγους, τοὺς καθορίζοντας τὰ καθήκοντα τοῦ πολίτου ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ, τὴν ὑπακοὴν πρὸς τὰς ἀρχὰς, τὴν θεοσεβείαν καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι διαπλάσσει τινὰ πολίτην χρηστόν. Ἡ τακτικὴ ὁμοῦ φοίτησις αὐτῶν καὶ ἡ ἀναστροφή μετὰ ἐντίμων πολιτῶν, προσέει δὲ καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ διαπράττειν ἀνομίας ἀποτελεσματικῶς, ἔνεκα τῆς καλῶς λειτουργούσης ἀστυνομικῆς ἐξουσίας ἐσωφρόνιζεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τοὺς ἀδελφούς. Μικρὰ τις ἐπίδρασις εἰσέει ὑπελείπετο πρὸς τελείαν μόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν καὶ πρὸς κατανόησιν τῶν μακαρίων ὄντως κανόνων τῆς ἀρετῆς, καὶ ταύτης εὐτυχῶς μετ' ὀλίγον ἐδόθη εὐκαιρία.

Ἡμέραν τινὰ, Κυριακὴν, ὁ πρεσβύτερος Ἐχραϊτῆς εὐρισκόμενος ἐν τῇ κεντρικῇ πλατείᾳ μαυθαίνει ὅτι τὴν 4ην μ. μ. ἐμελλε νὰ διενεργηθῆ μέγα συλλαλητήριον ὑπὲρ ἐργατικῆς τινος ζητήματος, καθ' ὃ πολλοὶ θὰ ὤμιλουν διακεκριμένοι ἄνδρες, διὸ καὶ ἐκ περιεργείας παρέμεινεν ἐκεῖ. Τὴν 5ην ὥραν ἦτο ὄλιος μεταβεβλημένος. Οἱ ἐκφωνηθέντες λόγοι καὶ δὴ ἐνός διακεκριμένου διὰ τὴν δεινότητα καὶ τὴν σαφήνειαν ἐξήγειραν τὴν φιλαυτίαν καὶ τὴν συνείδησιν αὐτοῦ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τύπτων αὐτοῦ τὰ στήθη διὰ τὴν προτέραν αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἀδελφῶν του διαγωγὴν ἔσπευσε πρὸς τὸν οἶκον, ἵνα παραινέσῃ καὶ ἐκβάλῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ ληθάργου.

Ὀντως ἐπανελθὼν εὐρίσκει αὐτοὺς ἠρέμα συνομιλοῦντας, οὓς διακόψας λέγει, διὰ φωνῆς ἐξερχομένης ἐκ τῶν ἐγκάτων αὐτοῦ, μετὰ πόνου καὶ πάθους. «Ἀδελφοί, ὀφθαλμοὺς ἔχομεν καὶ δὲν βλέπομεν ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὸ βράθρον τῆς ἀπωλείας, εἰς ὃ κινδυνεύομεν ἀνεπανορθώτως νὰ κρημνισθῶμεν, εἶμεθα δὲ οἱ δυστυχέστεροι τῶν ἀνθρώπων, οἱ πλέον ἀνάξιοι νὰ ζῶμεν ἐν

ταύτῃ τῇ κοινωνίᾳ, στερούμεθα καὶ αὐτῆς τῆς στοιχειώδους μορφώσεως καὶ μὴ ποιοῦντες δικάρισιν Ἀγαθοῦ καὶ Πονηροῦ. Ἄλλὰ φεῦ! ὁ πατήρ φέρει μεγίστην εὐθύνην, ἐπότιζε ἡμᾶς γλυκὺ δηλητήριο καὶ οὕτω κατέστησεν ἡμᾶς ἀνταξίους αὐτοῦ υἱούς. Τώρα ὁμοῦ, ἀδελφοί, εἶμεθα εἰς ὄριμον ἡλικίαν ν' ἀποφασίσωμεν τι περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν ὅπερ τοσοῦτον ἀμελῶς ὑπεσκάψαμεν· ἐμπρὸς λοιπὸν Ἀνδρόκλεις καὶ σὺ Μενέκρατες, ἅς ἀναλάβωμεν ὁμοῦ τὰς ἡνίας τοῦ ἄρματος τῆς ἀρετῆς καὶ ἅς φροντίσωμεν τοῦ λοιποῦ τὸ μὲν νὰ μὴ χαλαρώσωμεν αὐτὰ, τὸ δὲ νὰ καθοδηγῶμεν αὐτὸ ἐν εὐθείᾳ ὁδῷ. Πρὸς τοῦτο ὁμοῦ, ἐξακολουθεῖ, πρέπει νὰ συναντήσωμεν τὸν ἐξοχὸν ἐκείνον ἄνδρα τὸν περιφήμως ρητορεύοντα κατὰ τὸ συλλαλητήριον καὶ νὰ παρακαλέσωμεν αὐτόν, ὅπως νουθετήσῃ ἡμᾶς. Ἀλλὰ . . . τί ἄρα γε νὰ γίνηται ὁ μικρὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Ἀρχέλαος; ποῦ καὶ πῶς εὐρίσκειται;» Ὡς Θεῖα δ' ἰλαρότης ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἀξιαγὰστου ἀδελφοῦ διεχύθη.

Μετὰ τὸν λόγον τοῦτον, τὸν προκαλέσαντα τὴν πικρὰν μετάνοιαν πάντες ἐπεδοκίμασαν καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἀπεριόριστον ἀρχηγίαν τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῶν ἀδελφοῦ. Τὴν ἐπομένην δὲ ἐρωτήσαντες ἔμαθον ὅτι ὁ ρήτωρ τῆς προτεραίας ὠνομάζετο Ἀρχέλαος, ἦτο δὲ θετὸς υἱὸς καὶ κληρονόμος τοῦ διευθυντοῦ τῶν δημοσίων ἔργων καὶ βαθυπλοῦτου Ἐπιμενίδου. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπέσπασεν ἠλεκτρικοὺς σπινθηρας ἐκ τῶν ὀμμάτων τῶν ἀδελφῶν, ἀναμνησθέντων τοῦ πεφιλημένου αὐτῶν ἀδελφ. ὁ Ἀρχελάου, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεύσωσιν ὅτι θὰ ἐγίνετο τοιαύτη τις μεταβολή.

Τέλος μετέβησαν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀρχελάου, ὃς εἶχον προαποφασίσῃ, διὰ διαφόρων δὲ βολιδόσκοπῆσεων προσεπάθουν νὰ πληροφορηθῶσι τὰ περὶ τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ, ὅστις ἤρξατο διακρίνων ἐν αὐτοῖς ὁμοιότητας πρὸς τὰς φυσιογνωμίας τῶν τριῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

Ἐννοήσας λοιπὸν τοῦτο, ἀπαντᾷ: «Ὀνομάζομαι Ἀρχέλαος, εἶχον δὲ καὶ ἄλλους τρεῖς ἀδελφούς, οἵτινες δὲν γνωρίζω ποῦ εὐρίσκονται, δι' ὃ

θλίβομαι λίαν. Είμαι αποκεχωρισμένος ἀπ' αὐτῶν πρὸ δεκαετίας. Οἱ λόγοι οὗτοι πλέον καταφρονῶς ἐδείκνυον τὴν ταυτότητα τοῦ ἀδελφοῦ, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ λοιποὶ πλησιάζουσι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἀπαύστως συνητῶντο. Τότε πλέον ὁ Ἀρχέλαος ὀνομαστὶ καλεῖ τοὺς ἀδελφούς του. Ἦδη ἡ ἀναγνώρισις ἐπῆλθε τελεία· ἀσπασμοὶ ἐγκάρδιοι διαδέχονται ἀλλήλους καὶ δάκρυα χαρᾶς κατέβρεχον τὰς παρειὰς τῶν περιλημένων ἀδελφῶν.

Κατόπιν ἀνέθηκεν εἰς αὐτοὺς ἰδίαν προσδοκίαν ἐργασίαν, τῆς ἕνεκα μετ' οὐ πολὺ κατέλαβον ἔγκριτον ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν. Βραδύτερον δὲ ἱδρυσαν ἕν τῇ πόλει ἐκείνῃ μέγα νοσοκομεῖον, ὅπερ, ὡς εἶδομεν, διηύθυνεν ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς Ἐχεκράτης.

Οὕτω οἱ τέσσαρες ἀδελφοὶ ἠδυνήθησαν νῆενυρῶσι τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ νὰ καταστῶσιν ἀληθεῖς εὐεργεταὶ ἀπάσης τῆς περιφερείας ἐκείνης, εἰς ἣν πρὸ ἐτῶν ἀπεστέλλοντο πρὸς κακουργίαν ὑπὸ τοῦ ἀθλοῦ αὐτῶν πατρός, ὅστις κακῶς κακῶς ἀπώλετο ἐξ ἀνιάτου νόσου.

Γ. Κρίκας

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ἡ μάνα τῶν Λαζαίων

Σὲ κορφοβοῦνι κάθουμον, μαῦρος, ἀγρυπνισμένος,
μὲ τὸ τουφέκι στὸ πλευρὸ καὶ τὸ σπαθὶ ζωσμένο,
Κ' ἐκεῖ πρὸς τὰ χαράγματα, κ' ἐκεῖ πρὸς τὴν αὐγούλα,
βλέπω τὸν ἥλιο πῶβγαίνει κ' ἐχρῶσσε ταῖς ράχαις,
Κ' ἐκεῖ ποῦ διαλογιζόμουν σὲ ποῖο λημέρ' νὰ πάγω,
ἀκούω μὰ ψιλὴ φωνή, γυναικεία μυρολογία,
Ἦταν ἡ καπετάνισσα, ἡ μάνα τῶν Λαζαίων.
σ' ἕνα λοφίδι κάθονταν, ἔσπλεγε τὰ μαλλιά της,
μοιρολογούσε κ' ἔλεγε, μοιρολογαίει καὶ λέγει.
«Γιὰ παῦτε ἄλλο τὴ φωνή, ἀηδόνια τοῦ Ὀλύμπου,
καὶ σεις πλατάγια φονηρωτά, φέτος νὰ μαρανθῆτε.
» Τὶ ζουρλαμάδα, βρε παιδιὰ, σὰς ἦλθε στὸ κεφάλι,
» Κι' ἀφήστε τὸν Ὀλυμπον, τὸ πατρικὸ σας κόλι,
» Καὶ νὰ πλαγᾶστε στὸ γιολό, μέσ' τὰ παληοκάτια;
» Καμάρι τῶν ἀρματολῶν ὁ Ὀλυμπός μας εἶναι·
» Ἐκεῖ λιοντάρια κάθονται, ἐκεῖ θεοῖα φωλεύουν.
» Ἀνάθεμά σ', Ἀλὴ πασᾶ, σκυλὶ φαρμακωμένο!

» μέρα καὶ νύχτα, κυνηγᾶς τοὺς μαῦρους τοὺς Λαζαίους.
» Νὰ σκάσης, βρε παληότουρκε, καὶ σύ, παληοβαλίτη·
» στοὺς Τούρκους οἱ ἀρματολὸι ποτὲ δὲν προσκυνοῦσι.
» Κατὰρὰ νὰ ἔχετε, παιδιὰ· τὰ δῶματα μὴ
[λυώσουν,
» ὁδοὺ νὰ ζῆτε, τὴν Τουρκιά νὰ μὴ τὴν προσκυ-
[νᾶτε.

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ

Ἐάν τις ἐξετάσῃ τὰ πράγματα καθαρῶς ὅπως ἔχουσιν, ἀναμφιβόλως θέλει ὁμολογήσει, ὅτι ὀλίγοι εἰσὶν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσι τὸ θάρρος νὰ περιφρονήσωσι τὴν κρίσιν τῆς κοινωνίας, ὅσάκις πρόκειται περὶ πραγματοποίησεως ὀρθοῦ μὲν φρονήματος, ἀλλ' ἀντικειμένου πρὸς τὰς ιδέας καὶ τὰς ἀρεσκείας τοῦ κοινοῦ. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προτιμῶσι μᾶλλον νὰ ᾧσι σύμφωνοι πρὸς τὰ εἰθισμένα ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἢ νὰ γένωσι καταγέλαστοι, φρονούντες τὰ ὀρθά.

Πολλάκις ἴσως εὐρέθη τις μεταξὺ ὀμίλου ἀνθρώπων γνωστῶν καὶ ἀγνώστων, ἐνθα νὰ ἐγένετο λόγος περὶ ἀρετῶν καὶ ἐλαττωμάτων ἄλλου τινός, νὰ ἀνεπτύχθη ἡ συκοφαντία καὶ νὰ διεσῦρθη ἡ ὑπόληψις τούτου, καίπερ χρηστοῦ καὶ ἐντίμου ἀνθρώπου, καὶ ἐν τούτοις εἰ καὶ οὐδὲν ἀμφεβάλλεν ὅτι πάντα ὅσα ἐν τῷ ὀμίλῳ ἐλέγχθησαν ἦσαν ψευδῆ, δὲν ἔσχε τὸ θάρρος νὰ ἐμμείνῃ σταθερὸς εἰς τὰς πεποισθήσεις του καὶ νὰ ὑπεραμυνθῆ τῆς τιμῆς καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀπόντος.

Ποσάκις ἴσως κατεπάτησέ τις τὰ ἱερώτατα τῶν καθηκόντων ἵνα μὴ φανῆ παραβαίνων τὰ ἔθιμα τῆς φιλοφροσύνης;

Ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ θεάτρου, ἐκ τῶν ἐφημερίδων πολλάκις ἀκούεται ἡ ὑψίστη λέξις Φιλοπατρία, ἀλλὰ τίς δὲν ἀπορεῖ ὅταν πρόκειται νὰ πράξῃ τι, διὰ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην, ἐντελῶς ἀσύνηθες; ὅταν πρόκειται διὰ τοῦ καλοῦ παραδείγματος νὰ ὠθήσῃ τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ εἰς ἐκτέλεσιν ὑψίστης πράξεως;

Πάντες βεβαίως τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀγαπῶσι καὶ εἶναι πρόθυμοι ὅπως, ὅταν ἡ Πατρίς κρούσῃ τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, δράμωσι πρὸς

βοήθειαν αὐτῆς. Ἀλλ' ὅταν κατὰ τὰ τῆς κοινωνίας ἔθιμα θεωρητῆται ὁ στρατιώτης δούλος ἀντὶ νὰ θεωρητῆται ὡς ἔχων ὑψίστην ἀποστολήν, ὑψίστα καθήκοντα, ἀντὶ νὰ νομίζῃ ἑαυτόν, ὅταν περιβάλληται τὸ στρατιωτικὸν ἔνδυμα, ὑπερήφανον διὰ τὴν τιμὴν, ἣν ἔχει ὑπηρετῶν τὴν πατρίδα αὐτοῦ, τὸναντίον θεωρῆ ἑαυτὸν δυστυχῆ, περιφρονημένον ὑπὸ τῆς κοινωνίας, πῶς εἶνε δυνατόν νὰ ἀναπτύχθῃ ὁ ζῆλος ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν νέων; πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ προσπαθῆ ἕκαστος νὰ ἀπαλλαγῆ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως;

Ἄλλοτε εὐρισκόμενος ἐν κύκλῳ συζητούντων, ἀκούει νὰ διακωμωδῶσι τὰ ἱερώτατα πίστεως καὶ πατρίδος, καὶ δὲν λαμβάνει τὸ θάρρος νὰ ἀρνηθῆ, νὰ ἐπιπλήξῃ, νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας δοξάζει, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης μήπως ἐκληφθῆ ὡς ἡλίθιος σιγᾶ, καὶ διὰ τῆς σιγῆς αὐτοῦ παραδέχεται ὅσα ἐλέγχθησαν.

Δὲν εἶναι μετριοφροσύνη ἡ σιγὴ ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν, ἀλλ' εἶναι ἔγκλημα· ὁ ἀνθρώπος ὀφείλει νὰ λέγῃ τοῦλάχιστον, ἐάν μὴ πράττῃ τὸ ὀρθόν, δὲν πρέπει νὰ ἀφήνῃ τὰ στόματα τῶν ἄλλων ἐλεύθερα νὰ λέγωσιν ἐναντίον εἴτε τῆς πίστεως εἴτε τῆς πατρίδος.

Δὲν πρέπει βεβαίως νὰ ἐκφωνῶμεν λόγους πατριωτικούς διὰ νὰ συνεγείρωμεν τὰ πλήθη εἰς πράξεις ἰδιοτελεῖς, οὔτε διὰ νὰ ἐπιδειχθῶμεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὴν πατρίδα, ἀλλ' οὔτε καὶ πάλιν ὅταν ἀκούωμεν νὰ ὑβρίζωσι τὰ ἱερώτατα ἡμῶν νὰ ἀφίνωμεν αὐτοὺς ἐλευθέρους.

Πρέπει νὰ περιφρονῶμεν τὴν κρίσιν τῆς κοινωνίας ὅσάκις πρόκειται νὰ πράξωμέν τι ὀρθόν καὶ ὠφέλιμον τῇ πατρίδι ἡμῶν, παρέχοντες ἑαυτοὺς παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους.

Καὶ ὅσον τις μεγαλειτέρην ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν κατέχει, ἐπὶ τοσοῦτον ἔχει καθήκον νὰ παρέχῃ ἑαυτὸν παράδειγμα καλὸν εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, διότι ὅσον ὑψηλότερον τούτων ἵσταται τοσοῦτον καταφανεστερος γίνεται, καὶ πάντες τοῦτον ἀμιλλῶνται νὰ μιμηθῶσιν. Ὅταν παρέχῃ ἑαυτὸν καλὸν παράδειγμα καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τοιοῦτοι γίνονται.

«Φιλεῖ γὰρ — κατὰ τὸν Ἡρωδιανὸν — τὸ ὑπήκοον ζῆλω τῇ τοῦ ἀρχοντος γνώμῃ βιοῦν».

Μ. Γ. Παπαδόπουλος

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

Ὁ Ἀγοθοκλῆς ἦτο υἱὸς Κεραμέως γενόμενος δὲ κύριος τῆς Σικελίας καὶ ἀγαροευνθεὶς βασιλεὺς συνέθιξε νὰ θέτῃ πλησίον τῶν χρυσῶν καὶ ποτήρια ἐκ κεράμου, καὶ εἰς τοὺς νέους αὐτὰ ἐπιδεικνύων νὰ λέγῃ, ὅτι, ἐνῶ πρότερα τοιαῦτα κατεσκεύαζεν, ἦδη εἰς τηλικούτον ἀνήλθεν ἀξίωμα διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ.

Ὁ Βίαις μέλλον τιὰ εἰς θάνατον νὰ καταδικάσῃ ἐδάκρυον ἐρωτήσαντος δὲ τινος αὐτόν διατί κλαίει, ἐνῶ ὁ ἴδιος καταδικάζεται, ἀπεκρίνατο ὅτι ἀγαθαίων εἶναι νὰ ποδώσῃ εἰς μὲν τὴν φύσιν τὸ συμπάθει, εἰς δὲ τὸν νόμον τὴν ψῆφον

Φίλιππος ὁ Μακεδὼν εἰς πρεσβυτιδάτινα πενιχράν, ἀξιοῦσαν νὰ κριθῇ παρ' αὐτοῦ καὶ πολλάκις ἐρολοῦσαν, εἶπε, «μὴ μὲ ἀπασχολεῖς»· «καὶ μὴ βασίλευε» μετὰ κραυγῆς ἀπήντησεν ἡ πρεσβυτις. Θαναμάσας δ' ὁ Φίλιππος τὸ ρηθὲν, οὐ μόνον ἐκείνης ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων παρενθὺς ἠκροάσατο.

Ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἀποποιηθεὶς τὰ χρήματα, εἶτα ὁ Ἀρταξέρξης ἐπεμψεν αὐτῷ ὅπως δεχθῆ προτάσεις τινάς, εἶπε πρὸς τὴν περσικὴν πρεσβείαν: «Ἐὰν αἱ προτάσεις τοῦ Ἀρταξέρξου συμφωνῶσι πρὸς τὴν τιμὴν καὶ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος μου, δὲν ἔχω ἀνάγκην χρημάτων ὅπως παραδεχθῶ αὐτάς· ἐὰν δὲ ἀντικεινται εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος μου, οὐδὲ ἅπας τῆς Περσίας ὁ χρυσὸς θέλει μὲ καταπεῖθῃ, ἵνα, τὰς προτάσεις τοῦ Ἀρταξέρξου παραδεχόμενος προδώσω τὰ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντά μου».

Λακεδαιμόνιος τις πάσχων τοὺς ὀφθαλμούς, ἀπήγετο εἰς τὸν πόλεμον· λεγόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, ποῦ μεταβαίνει ἐν τοιαύτῃ ὄν κακῇ καταστάσει καὶ τί δύνασαι νὰ πράξῃς, ἀπεκρίνατο, ὅτι κἄν μηδὲν ἕτερον πράξω, τοῦλάχιστον θὰ ἀμβλύνω μάχιον πολέμιον.

Ἡ Δαματρία, τὸν υἱὸν δεῖλον καὶ ἀνάξιον ἑαυτῆς ἀκούσασα, ἐπιστρέψαντα ἐκ τοῦ πολέμου ἐφόνευσεν ἐπὶ τοῦ τάφου δ' αὐτῆς εἶχε γράψῃ τὸ ἀκόλουθον ἐπιγράμμα:

«Τὸν παροβάτην νόμους Δαμάτριον ἔκτανε μάτηρ, ἢ Λακεδαιμονία τὸν Λακεδαιμόνιον».

ΕΘΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΕΡΙΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΑΡΑΧΝΗΣ

Ὁ ἐκ Λυδίας Κολοφώνιος Ἴδμων εἶχε κόρην Ἀράχνην καλουμένην καὶ γνωστὴν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς δεξιότητα περὶ τὴν ὑφαντικὴν καὶ ποικιλικὴν, ἃς ἐδιδάχθη παρὰ τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς.

Καὶ τῷ ὄντι, πλὴν τῶν πολεμικῶν αὐτῆς ἰδιοτήτων ἡ κόρη τοῦ πρώτου τῶν Ὀλυμπίων, ἔτε τὴν φρόνησιν ἐκπροσωποῦσα, καὶ τῆς εἰρήνης ἐστὶ θεὰ καὶ τῶν ταπεινοτάτων ἐτι χειροτεχνῶν ἐφευρέτις καὶ διδάσκαλος ἡ Ἐργάνη. Καὶ ἐνῶ ἐπιβλέπει καὶ διευθύνει τὴν ἔργασίαν τοῦ πτωχοῦ κεραμέως, καὶ ἐφεύρει τὸν τόρνον αὐτοῦ καὶ τὰ πρῶτα ἐπλάσεν ἀγγεῖα, καὶ ἐδωκεν εἰς τὸν τέκτονα τὴν στάθμην, ἐξ οὗ καὶ Σ τ α θ μ ῖ α ἐκλήθη, καὶ ἐγέννησε τὴν ἔμπνευσιν εἰς τὸν γλύπτην καὶ τὸν ζωγράφον, καὶ τὸν πρῶτον αὐλὸν ἡ Β ο μ β υ λ ῖ α ἐπένοησε, δι' οὗ τῶν Γοργόνων τὸν «οὐλίον θρήνον» ἀπεμιμήθη, αὐτὴ αὐτὴ πρὸς τοῦτοις προσιτάτο καὶ ἐν ἅλασι τῆς γυναικὸς τοῖς ἔργοις καὶ διύφανε καὶ ἐποίκιλε τὰς μεγαλοπρεπεῖς τῶν θεῶν ἐσθῆτας.

Ἄλλ' ἡ Ἀράχνη, τῆς Λυδίας ἡ πρώτη κόρη τοσοῦτον ἐπέδωκεν εἰς τὴν ὑφαντουργίαν, ὥστε αἱ νύμφαι κατέλειπον τοὺς χλοερούς τοῦ Τρωῆλου ἔμπελῶνας καὶ αἱ Πακτωλίδες τὰ φίλα ρεῖθρα, ἵνα θεαταὶ τῆς θεᾶς τέχνης παριστῶνται καὶ θαυμάζωσι τὸ κάλλος καὶ τὴν ἄκραν λεπτότητα τῶν ἀραχνίων ἔργων. Ἡ τοιαύτη ὁμοῦ πρόδος τῆς Λυδίας κόρης καὶ ὁ τόσος θαυμασμός, οὐτινος ἤξιούτο, τὴν γυναικεῖαν αὐτῆς κορυφαία ὑπερῆραν καὶ ἤρξατο ἀρνούμενη ὅτι ἐδιδάχθη παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ διακηρύττουσα ὅτι οὐδεμία χεὶρ ἠδύνατο πρὸς αὐτὴν νὰ ἀνταγωνισθῇ καὶ προκαλοῦσα τέλος καὶ αὐτὴν τὴν θεάν, τὴν διδάσκαλον αὐτῆς καὶ προστάτιδα, εἰς συναγωνισμὸν ἐν ἔργοις.

Διὰ τὴν θρασύτητα ταύτην τῆς θνητῆς ὡ-

γίσθη τοῦ Διὸς ἡ συνετὴ κόρη, ἀλλὰ τὴν ἀγαθὴν ἔριδα, τὴν εὐγενῆ ἀμιλλαν μὴ θέλουσα νὰ καταπνίξῃ παρὰ τοῖς θνητοῖς, μεταμορφοῦται εἰς γραῖαν, λευκαίνει ἐπιπλάστως τὴν ἐκυτῆς ἀπαστράπτουσαν κόμην, λαμβάνει βακτηρίαν εἰς τὴν δεξιάν καὶ προσέρχεται εἰς τὴν ὑπερήφανον ὑφάντριαν.

Μέγαν προσπάθει διὰ μελιχίων λόγων ἡ θεὰ νὰ σωφρονίσῃ τὴν ἀλαζόνα, καὶ νὰ πείσῃ αὐτὴν ὅπως παρὰ τῆς ἐξωργισμένης ἡδὴ διδάσκαλου ζητήσῃ συγγνώμην. — Ἡ Ἀράχνη ἐπιμένει καὶ ἐπιτίθεται κατὰ τῆς γραίης, τολμησῆς νὰ ἐλέγξῃ τὴν ἐκυτῆς κορυφαία καὶ μὴ ἀναγνωρίζουσα τὴν ὑπέροχον αὐτῆς ἀξίαν, ἣν καὶ αὐτὴ ἡ θεὰ ἀναγνωρίζει μὴ τολμῶσα νὰ ἔλθῃ εἰς συναγωνισμὸν, καίπερ προκληθεῖσα.

— Ἡ θεὰ ἦλθεν! ἀπεκρίθη τότε ἡ Ἀθηνᾶ, ἀποβαλοῦσα τὸν γεροντικὸν τόνον τῆς φωνῆς, ὃν μέχρι τοῦδε προσεποιεῖτο.

Μένουσι κατάπληκτοι ἐπὶ τῇ ὑπερφυσικῇ ἐμφάνει αἱ περυσισκόμεναι Νύμφαι καὶ προσβλέπουσιν ἐν συγχύσει καὶ σεβασμῷ τὴν θεάν αἱ Μυθονίδες. Μόνη ἡ Ἀράχνη δὲν ἀπώλεσε τὴν ἀγέρωχον στάσιν ἀλλ' ἀπλοῦν μόνον καὶ ἀδιόρατον ἐρύθημα ἐχρωμάτισε τὰς ἀβρὰς αὐτῆς παρειάς. Ἄλλ' ἡ ἐπὶ μᾶλλον ἐπιμένουσα καὶ προκαλοῦσα δὲν εἶναι πλέον ἡ Ἀράχνη, εἶναι ἡ Ἀθηνᾶ. — Λαμβάνουσιν ἰδίαν θέσιν καὶ διπλοῦν ἐκτείνεται τοῦ λεπτοῦφοῦς στήμονος τὸ νῆμα. Ἀναζώνουσιν αἱ δειναὶ ἀνταγωνίστριαι πρὸς τὰ στήθη τὰς ἐσθῆτας καὶ ἄρχονται πυρετωδῶς τοῦ ἔργου. Οὐδεμία ἀναπνέει, μόνον δὲ τῶν κερκίδων τὸ ἔρρυθμον τίχ — τίχ καὶ τῶν νημάτων ὁ μονότονος θροῦς διακόπτει τὴν ἐπικρατοῦσαν νεκρικὴν σιγὴν τῆς συγκινήσεως καὶ ἀκρατήτου περιεργείας.

Ἐπὶ λεπτοῦ παλλεύκου ὑφάσματος ἡ Ἀθηνᾶ ἐκέντησε μετὰ θαυμαστῆς τέχνης, λεπτότητος καὶ ἀκριθείας, τὸν Ἄρειον Πάγον, τοὺς δώδεκα οὐρανίωνα, ὑφ' ὑψηλῶν καθημένων θρόνων καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Δία ἔχοντα μορφήν ὑπερτάτου βασιλέως.

Συμβολίζει διὰ τεχνητῶν παραστάσεων τὰς

τιμωρίας ἃς οἱ θεοὶ ἐπέβαλον εἰς τοὺς ἀλαζόνας καὶ ἀσβεῖς θνητοὺς καὶ τέλος περιβάλλει τὰ πέρατα τοῦ ὑφάσματος διὰ κλάδων ἐλαίας. — Τοιοῦτον ἦτο τὸ χειροτέχνημα τῆς κόρης τοῦ Διὸς.

Ἡ δ' Ἀράχνη ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος αὐτῆς, θέλουσα οὐ μόνον ν' ἀνταγωνισθῇ ἐπαξίως πρὸς τὴν θεάν, ἀλλὰ καὶ κκεντρεχῶς καὶ θρασέως νὰ ταπεινώσῃ αὐτήν, ἀπεικονίζει τὸν Δία ὡς ταῦρον ἀρπάζοντα τὴν Εὐρώπην καὶ ἐνόμιζεν ὁ θεωρῶν ὅτι ἦτο ζῶν ὁ ταῦρος καὶ ἀληθὴς ἡ θάλασσα ἐκείνη.

Τὰς μεταμορφώσεις τὰς δολίως τοῦ Διὸς ἀπάσας καὶ τοὺς ἔρωτας ὄλους, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Βάκχου τὰς μεταπλάσεις ἐκέντησε ἐπιχύσασα καὶ τοῦ Σκτύρου τὸ χρῶμα. — Τὰ κρᾶσπεδα τοῦ ὑφάσματος ἐποίκιλεν ἡ Ἀράχνη διὰ φύλλων κισσοῦ, μεθ' ὧν ἦσαν ἐμπεπλεγμένα πολύχρωμα ἄνθη ἐφάμιλλα τοῦ φυσικῶν.

Τοιοῦτον ἀπετελέσθη τὸ ὄντως θαυμάσιον κλλιτέχνημα τῆς ἀπραμίλλου ὑφάντριας ὡς τε καθὼς καὶ ὁ Ὀβιδίος λεγεί αμὴδ ἡ Παλλὰς μὴδ' ὁ Φθόνος αὐτὸς θὰ ἠδύνατο νὰ μεμῶσεν αὐτόν.

Ἐν βλέμμα ἤρκεσεν εἰς τὴν θελκτικὴν θεάν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἀράχνης, καταληφθεῖσα δὲ τότε ὑπὸ ἀδαμάσου ὀργῆς ἤρπασεν αὐτὸ ἡ χρυσοπλόκκος Παρθένος καὶ κατεξέσχισεν, ὑψώσασα δὲ τὴν κερκίδα ἣν ἐτι ἐκράτει ἐν ταῖς χερσίν, ἐπληξεν ἐπανελημμένως κατὰ μέτωπον τὴν Ἰδμονίαν καὶ ἐρώναξε — «Λαβὲ λοιπὸν τῆς ἀλαζονείας καὶ τῆς τόλμης σου τὴν ποιήνην».

Ἡ Ἀράχνη μὴ δυναμένη νὰ ἀνεχθῇ τὴν αἰσχύνην περιεσφιγξὲ τὸ λαϊκὸν αὐτῆς διὰ στεροῦ δεσμοῦ καὶ ἐκρεμάσθη μετέωρος. — Ἄλλὰ τῆς περικαλλοῦς Παρθένου ἡ θεὰ καρδίᾳ ἐνεκλειεν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν, ἐλυπήθη αὐτὴν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει καὶ ἀπῆλλαξε τοῦ μαρτυρίου, μεταμορφώσασα αὐτὴν εἰς ἀληθινήν ἀράχνην.

— Ζῆθι καὶ οὕτως ἐφώνησεν ἡ θεὰ συγκα-

νημένη. Δὲν θέλω ν' ἀποθάνῃς. — Ἄλλὰ ζῆθι κρεμαμένη. πονηρά, καὶ ἡ ποιήνη αὐτὴ ἃς μένη αἰωνία καὶ ἃς κληρονομήσωσιν αὐτὴν καὶ ἅπαντες οἱ ἀπόγονοι.

Παρέμεινε οὕτω ἡ τέχνη μόνη ἐκ τῶν τότε τῆς κόρης προτερημάτων, κεκλεισμένη ἐντὸς τῆς εἰδεχθοῦς κοιλίας τοῦ ζωῦριου καὶ ἐξ αὐτῆς θὰ ἐκπέμπῃ ἔσσει τοὺς πτήμονας καὶ τοὺς παλαιούς ἱστούς, δι' ὧν τοσαῦτα θκυμαστὰ καὶ ἀθάνατα εἶχεν ἡ θνητὴ παρκαγάγη ἔργα. Τοιοῦτος τῆς Ἀράχνης ὁ μῦθος, ὅστις δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἔκ τε τῆς φυσικῆς εἰκόνας τοῦ ἀραχνίου ἱστοῦ, τοῦ χρησιμεύσαντος ἀντὶ προτύπου τοῖς πρώτοις ὑφανταῖς καὶ ἐκ τῆς ἀμίλλης τῶν προϊόντων τῆς Λυδικῆς χειροτεχνίας πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης τοιαῦτα.

Ἄλλ' οὐ μόνον τοῦτο, οὐ μόνον τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἀλαζονείαν καταδικάζει οὗτος, ἀλλὰ ἐπιβάλλει καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν φρόνησιν ἀνὰ πᾶν βῆμα οἰασθήποτε τέχνης. Τοῦτον τῆς Λυδίας αἱ κόραι οὐδαμῶς ἐτήρησαν, ἐνῶ αἱ Ἑλληνίδες καὶ οἱ Ἕλληνες εἶχον τὴν ἀγαθὴν ἔριδα, τὴν εὐγενῆ ἀμιλλαν, πάντοτε συνδεδεμένην τῇ φρονήσει καὶ μόνον ταύτῃ ὑπήκουσαν, ἐπωφελούμενοι τῶν διδασκάλων, ἄπερ τόσῳ δαψιλῶς παρέχει.

Ἡ εὐγενὴς ἀμιλλα, ἀξίωμα σήμερον τοῦ βίου, ὄρος ἀπαράβατος τῆς προόδου τῶν τε ἀτόμων ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ φορᾷ τοῦ κόσμου, ὑπῆρξε τὸ ἔμβλημα τῆς μεγαλοπρεπεστάτης ὑπάρξεως τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φυλῆς ἀφ' ὅτου τὸ πρῶτον αὐτὴ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ὀρίζοντα τῆς οἰκουμένης ἀκτινοβολοῦσα τὴν δόξαν τῶν ὀμηρικῶν ἐπῶν καὶ ἠρώων μέχρις οὗτου συνεπλήρωσε διὰ τοῦ Φιλίππου τὴν θείαν αὐτῆς ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ ἀποστολήν.

Ἡ φρόνιμος ἀμιλλα, ἣν ἡ Ἀθηνᾶ διὰ τόσον τραγικῆς σκηνῆς ἐδίδαξεν εἰς τὰς Λυδίας κόρας ὑπῆρξεν τὸ φωτεινὸν ἔμβλημα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ποιήσεως πλήρες, ὡς εἶνε φῶς καὶ φωτὸς ἀνταύγεια μέχρι σήμερον ὄλος ὁ βίος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. — Ἐνέγραψεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ μεγίστου τῶν ἠρώων ὁ θεὸς ἀρι-

δός, πατήρ τῆς ποιήσεως καὶ δημιουργὸς ἅμα τῆς Τέχνης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, καὶ μυριάκις εἶτα ἐμελψαν αὐτὸ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶσαν κοινότητα Ἑλληνικὴν, εἰς πάντα ἀγῶνα καὶ πάντα κίνδυνον, εἰς πᾶν ἱερόν καὶ πᾶσαν ἐορτὴν οἱ Πανελλήνιοι :

Αἰὲν ἀριστεύειν καὶ υπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.

Α. Ἀθηναῖος

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Εἰς ζωολογικὸν τινα κήπον συγκατάρκει ποτὲ λέων μετὰ τινος κυναρίου, ὅπερ τοσοῦτον ἠγάπα, ὥστε ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸ νάρπαξ τὴν τροφήν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, γὰρ δάκνη, γὰρ ὄνυχίξιν εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ πολυτρόπως γὰρ ἐνοχλεῖ αὐτόν, μηδὲν ἄγανακτοῦντα. Συνέβη τότε γὰρ ἐκπνεύσει τὸ κυνᾶριον ἐκ τινος ἀσθενείας, ὃ δὲ λέων σφόδρα ἐλπιήθη, μένων νῆσις καὶ δεινῶς βρονχώμενος, μέχρις οὗ τέλος ἀπέθανε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ προσφιλοῦς αὐτοῦ ζώου, ἄριστον παράδειγμα φιλίας καταλιπών.

✠

Εἰς τινα οἰκίαν ὑπῆρχε γαλῆ καὶ κανάριον ἢ μετὰ τὸ πτηνοῦ καὶ τῆς γαλῆς φιλία σὺν τῷ χρόνῳ κατέστη στενωτέρη οὕτως ὥστε τὸ κανάριον μετὰ θάρρους γάβαλε καὶ γὰρ παλῆ ἐπὶ τῆς θάλασσης τῆς γαλῆς. Ἡμέραν τινα ὄρμη αἰφνιδίως ἢ γαλῆ πρὸς τὸ κανάριον, συλλαμβάνει αὐτὸ διὰ τῶν ὁδόντων καὶ φωνάζουσα ἀναρριχᾶται ταχέως ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης οἱ παρενρισκόμενοι φοβηθέντες φωνάζουσι, ἵνα ἀναγκάσωσι τὴν γαλῆν νάρπασιν τὸ κανάριον, ἀλλ' ἰδόντες ὅτι ξένη τις γαλῆ εἶχεν εἰσχωρήσει εἰς τὸ δωμάτιον, ἵνα συλλάβῃ τὸ κανάριον, ἐνόησαν καὶ ἐξέτιμησαν τὰ καλὰ αἰσθήματα τῆς γαλῆς, ἣτις ἠθέλησε γὰρ προσυλάξῃ τὸ πτηνὸν ἐκ βεβαίου θανάτου.

✠

Συνέβη ποτὲ ζωγράφος τις γὰρ ζωγραφίξῃ ἐλέφαντα εἰς παράδοxon στάσιν, δηλαδὴ γὰρ κρατῆ ὃ ἐλέφας τὴν μὲν προβοσκίδα ὑψηλὰ τὸ δὲ στόμα ἀνοικτόν. Ὅπως, δὲ πάντοτε τὸ ζῶον τηρῆ τὴν αὐτὴν στάσιν, ὃ ὑπῆρξεν τοῦ ζωγράφου ἔρριπτεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὀπίσθας εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπειδὴ δὲ τὸ τοιοῦτον ἐφαίγετο ὄχληρόν εἰς τὸν ἐλέφαντα, καὶ μάλιστα διότι ὃ ὑπῆρξεν ἡπάτα αὐτὸν πολλὰκις, ἠγανάκτησε τὸ ζῶον καὶ ἐγνωσαν ὅτι αἶτα τῆς βασάνου δὲν ἦτο ὃ ὑπῆρξεν, ἀλλὰ τὸ σχέδιον τοῦ ζωγράφου, ἐγέμισε τὴν προβοσκίδα αὐτοῦ ὕδατος, καὶ διεθυνθεὶς πρὸς αὐτόν, κατέβρεξε τὸ σχέδιον, καταστρέψας αὐτὸ σχεδὸν ἐντελῶς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Σ. Α. Ε. δικηγόρον, Σπάρτην. Εὐχαριστοῦμεν πολύ — Ι. Π. Καστανιάν. Ἀναμένομεν. — Γ. Γ. Γ. Βισταγὴν Ρεθύμνου. Ἐπέμψαμεν, ἀπάντησιν δὲν ἐλάδομεν. — Κ. Π. Ἀργυρούπολιν Ρεθύμνου. Ἐλάδομεν, εὐχαριστοῦμεν. — Α. Γ. Κ. Μαϊμούλιον. Ἀναμένομεν. — Ι. Δ. Μ. Νέαν Ὑόρκην. Ἀναμένομεν. — Ι. Μ. Βῶλον. Ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν. — Ν. Δ. Ν. Κολοράδο Ἀμερικῆς. Γράψω, συμορφωθήσομαι πρὸς ἐπιστολήν σου, φρόντισον διὰ τὴν διάδοσιν. — Ι. Ἀγρ. Hampton Ἀμερικῆς, Γ. Σ. Τ. Νέαν Ὑόρκην, Ζ. Βασ. Σουδάν. Περιμένομεν ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς τελευταίας ἐπιστολῆς μας. — Α. Τηλ. Καρπενήσιον, Τ. Π. Προυσόν, Γ. Ρ. Βράχων (Κτημενοῦ). Ἀναμένομεν ἀπάντησιν σας. — Ο. Α. Ἀγιον Στέφανον Γαλλίας. Ἀναμένομεν. — Χ. Μ. ἔφεδρον Κέρκυραν. Ἀποστείλατε — Α. Γ. Ν. ἔφεδρον Κέρκυραν. Ἀναμένομεν. — Ν. Π. Φάρσπλα. Ἀπαντήσατε. — Γ. Ε. Σ. Μπαϊρακλή. Ἀναμένομεν. — Ε. Δ. Σπάρτην. Θερμότατα εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸ ἐν τῇ ἐγκρίτῳ «Σπάρτη» ὑμέτερον ἄρθρον «Ἡ Ἑθνικὴ ψυχὴ» καὶ οἱ κομπογιαννίται τῆς γλώσσης, ἐν ᾧ ἄριστα ἀνεπτύξατε τὸν σκοπὸν τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Οὐδεμία αἰτία πρὸς ἐγγραφήν συνδρομητῶν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ἐὰν μὴ συνοδεύηται διὰ τοῦ ἀναλόγου ἀντιτίμου.

Πᾶς συνδρομητὴς δύναται ν' ἀποστείλῃ τῇ διεθυνθείσῃ ἔργον πρὸς δημοσίευσιν, ὅπερ δέον γὰρ ἢ γεγραμμένον ἐν τῇ καθαρευούσῃ γλώσσῃ καὶ γὰρ συνάδῃ τῷ σκοπῷ τῆς «Ἑθνικῆς ψυχῆς.»

Τὰ χειρόγραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

Ἡ «Ἑθνικὴ ψυχὴ» ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν παντὸς βιβλίου ἀποστελλομένου αὐτῇ, ἀνταλλάσσεται δὲ μετὰ παντὸς περιοδικοῦ.

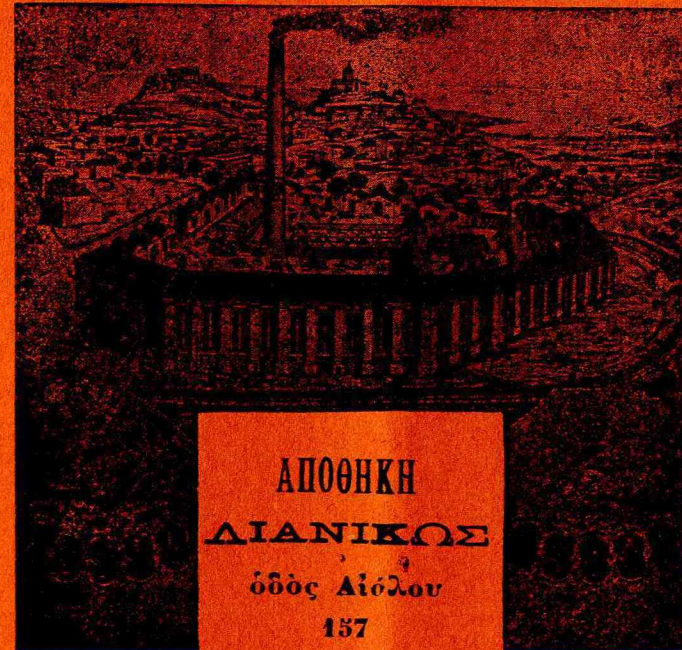
Παρόραμα

Ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἐν τῇ σελίδι 48, ἀντὶ Ν. Η. Παυλόπουλος, ἐτυπώθη Α. Η. Πουλόπουλος.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΙΛΟΠΟΙΕΙΟΝ

Η. ΠΟΥΛΟΠΟΥΔΟΥ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
1000 ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ 2000 ΨΙΛΩΙΩΝ ΠΙΛΩΝ

ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΔΥΝΑΜΙΣ
200 ΠΙΠΩΝ

Ἴδρυν ἐν τῷ 1896 ἐν Ἀθήναις, κατασκευάζει παντὸς εἶδους ψιαθίνου καὶ χειμερινοῦς πῖλους, τετραζόμενον τὰ δέρματα τῶν λαγῶν, κονίκλων, ἐνυδρίδων καὶ λοιπῶν ζῴων.

ΤΕΛΕΙΟΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΔΗΜ. ΗΛ. ΝΤΟΚΑ

Ἐν Ἀθήναις Ὁδὸς Εὐριπίδου 3

✠

Ἐν τῷ ἄνω τυπογραφίῳ τελείως καταρτιζέται, ἐκτυποῦνται μετὰ μεγάλης φιλοκαλίας ἐπισκεπτήρια στιγμαίως, Προσκλητήρια Γάων, Δογαριασμοί, Διπλότυπα εἰσπραξέων, Ἐξώφυλλα βιβλίων, Κανονισμοὶ Τραπεζῶν, Ἐταιρειῶν, Συλλόγων, Ἐπικεφαλίδες φακέλων καὶ ἐπιστολῶν, Ἐτικέται Φαρμακείων μετὰ διάφορα χρώματα, Ἐμπορικὰ ἐπιστολικά δεκτάρια ἀφημίσεων διὰ τοὺς κ. κ. Ἐμπόρους, ἰδίας βενρέσεως, δι' ἃν ἔχει τις εἰς μὲν τὴν προσθίαν ἢ ὀπίσθιαν ὀλόκληρον ῥεκλάμαν, καὶ τὸν συνήθη χῶρον διὰ τὴν διεύθυνσιν, εἰς δὲ τὴν ὀπίσθεν ὄλον ἢ χῶρον δι' ἄλληλογραφίαν τοῦτο ἐγένετο ἐγ-

κρίσει τῆς Διθύνσεως Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων.

Διὰ τοὺς κ. κ. Φοιτητὰς καὶ Στρατιωτικούς ἰδιαίτερα ἔκπτωσις

3—Εὐριπίδου—3

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΟΓΙΑΝΝΗ

46 — Ὁδὸς Σόλωνος — 46

Τελεία ἐφαρμογὴ, κομψότης, σιερρότης Ἰδιαίτερος συνιστάται τοῖς κ. κ. Φοιτηταῖς

ἌΝΘΗ ΚΑΙ ΠΤΕΡΑ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ

οὐτινος τὸ κατάστημα πλουτισθὲν κατέστη ἐφάμιλλον πρὸς τὰ Εὐρωπαϊκὰ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1907

Ενεργητικόν			Παθητικόν
Γεμίειν { εις μεταλλικόν	Δρ. 3,939,294.74	Μετοχικόν κεφάλαιον	Δρ. 20,000,000.—
» τραπεζικά γραμμάτια Ἰονικῆς Τραπεζῆς	» 364,860.—	Ἀποβηματικά κεφάλαια	» 13,500,000.—
» κερματικά γραμμ. ἰδρυμα καὶ μονόδρ.	» 1,859,604.—	Τραπεζ. γραμμ. ἐν κυκλ.: Ἰ.ιδ.λ.λ. (λ)ισμὸν Κυβ. Δρ. 64,778,575.42	» 123,433,863.62
» Ἀντίτιμον μετ. τραπεζ. εἰς τὸ ἔξωθεν	» 39,285,817.29	Κερματικά γραμμάτια ἰδρυμα καὶ μονόδρ.α/μ.α	» 10,500,000.—
» Προτὸν ἐκδοθέντος Ἐθν. δανείου εἰς χροσὸν	» 9,427,732.25	Καταθέσεις ἀνευ τόκου εἰς μεταλλικόν	» 10,381,478.22
» Ἑλλ. Σιδηροδρόμων 4 ο)ο τοῦ 1902	» 64,778,575.42	Καταθέσεις ἀνευ τόκου	» 20,364,455.55
» Δάν. πρὸς τὴν Ἑλλ. Κυβερν. ἐπ' ἀναγκ. κυκλ. τραπεζ. γραμμ.	» 10,500,000.—	Ἐπιτοκία πληρωτέα	» 961,572.88
» » διδράχμων καὶ μονοδράχμων	» 52,735,902.60	Μερίσματα πληρωτέα	» 560,005.—
» Ὀμολ. Ἐθν. δαν.) εἰς χροσὸν Δρ. 24,710,874.10	» 777,112.45	Καταθέσ. Δημοσ. διὰ χορηγ. δαν. κατὰ τὸν Β.Φ.Μ' Νόμον	» 3,310,266.29
» Ἐθνικὸν Ἐπιτοχικὸν ὠσειαλικὸν δάνειον	» 2,810,666.66	Λιθθ. Οἶκ. Ἐπιτοχ. (λ)ισμὸς (εἰς χροσὸν Δρ. 559,810.02	» 419,273.20
» Ἐντοχα γραμμ. Ἑλλ. Δημοσίου εἰς τραπεζ. γραμμάτια	» 2,5405,613.31	καταθ. ἐκ δημ. ὑπεργ. πρὸς (» τραπεζ. » 2,750,456.18	» 1,890,196.98
» Προξενήσεις	» 2,981,247.73	Ἐπιτοχικὸν Ἐθνικὸν δάνειον εἰς χροσὸν	» 2,017,981.84
» Δάνεια καὶ ἀνοίχτοι λ)ισμοὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ χρηματογράφων	» 12,794,612.45	Ἐπιτοχικὸν Ἐθνικὸν δάνειον εἰς τραπεζικά γραμμάτια	» 9,427,732.25
» Δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων	» 3,982,469.19	Καταθέσεις Δήμου. εἰς χροσὸν	» 90,257.89
» Δάνεια καὶ ἀνοίχτοι λογαριασμοὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ	» 66,233,239.05	Καταθέσεις δημοσίου ἐπὶ τόκῳ εἰς τραπεζικά γραμμάτια	» 100,242,384.90
» Δάνεια εἰς δήμους, λιμένας καὶ λοιπὰ νομικά πρόσωπα	» 46,275,091.12	Ἐντοχοι καταθ. Δημ. εἰς χροσὸν διὰ κατασκ. Σιδ. Π. Λ. Σ	» 43,115,820.—
» Χορηγήσεις εἰς γεωργοκτηματίας	» 14,915,719.55	» » » τραπεζ. » » » »	» 20,479,200.—
» Κόμιστ. Χορηγήσεων εἰς γεωργοκτηματίας	» 4,954,248.58	Λαχειοφόρον δάνειον Τραπεζῆς 3 ο)ο εἰς χροσὸν	» 1,774,136.—
» Μετοχα εἰς ἐγγυητοὺς εταιρείας	» 4,928,757.—	» » » » 2 1)2 ο)ο εἰς τραπεζ. γραμμ.	» 114,577.50
» Συμμετοχὴ εἰς Τραπεζὴν Κορίνθς	» 1,500,000.—	Καταθέσεις λαχειοφ. δανείου Τραπεζῆς 3 ο)ο εἰς χροσὸν	» 8,867,062.14
» Ὀμολ. λυθ. δαν. Ἐθν. Τραπεζ. τῆς Ἑλλ. 2 1)2 ο)ο (εἰς τραπεζ.)	» 1,599,922.57	» » » » 2 1)2 ο)ο εἰς τραπεζ. »	» 452,318.84
» Τοκομερίδια ἐν γένει	» 155,689.87	Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἔξωθεν	» 1,606,017.49
» Καταστήματα Τραπεζῆς καὶ κτήματα ἐξ ἀναγκ. ἐκποίσε.	» 8,370,957.09		
» Ἀπαιτήσεις ἐπισφραγίσ	» 2,930,529.68		
» Ἐξόδα ἐγκαταστάσεως (ἰδίας κατασκευῆς τραπεζ. γραμμ.)	» 1,571,862.43		
» Διάφοροι λογαριασμοὶ	» 4,227,162.35		
» Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἔξωθεν	» 25,776.56		
» Λιθθ. Οἶκον, Ἐπιτροπὴ (λ)ισμὸς ὑπεργ. Ἐθν. δαν. εἰς χροσὸν)	» 1,361,920.—		
» Ἐξόδα ἐξαγορῆς συμμετοχῆς Κυβ. εἰς κέρδη ἐκ τραπεζ. γραμμ.	» 880,000.—		
» Προμήθεια προνομίου Προν. Τραπεζῆς Ἡπειρωθεσσαλίας	» 250,000.—		
» Προμήθεια τραπεζ. λαχειοφόρου δαν. εἰς τραπεζ. γραμμ.	» 1,660,894.98		
» Διάφορα			
Δρ. 398,512,300.85			

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1907

Ὁ Ὑποδιευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου
Δ. Α. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΔΗΣ

Δρ. 398,512,300.85